

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

ÚSTAV ASIJSKÝCH STUDIÍ

Bakalářská práce

Sára Elouchefounová

Výskyt a prevence šikany na jihokorejských školách

Occurrence and prevention of bullying in South Korean schools

Praha 2024

Vedoucí práce: Mgr. Vladislava Mazaná, Ph.D.

Ráda bych na tomto místě poděkovala Mgr. Vladislavě Mazané, Ph.D. za odborné vedení, cenné připomínky, rady, ochotu a čas. Dále bych také chtěla poděkovat své rodině a přátelům za podporu během psaní.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 30. dubna 2024

Sára Elouchefounová

Klíčová slova:

šikana, škola, Korejská republika, násilí, výskyt, prevence

Key words:

bullying, school, Republic of Korea, violence, occurrence, prevention

Abstrakt:

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou šikany na jihokorejských školách s důrazem na její výskyt, příčiny a prevenci. Šikana představuje závažný problém s hlubokými dopady nejen na jednotlivce, ale i na společnost jako celek a Korejská republika čelí této výzvě stejně, jako mnoho dalších zemí po celém světě. Práce začíná teoretickým základem, představuje korejský školní systém a poskytuje historický kontext jejího vývoje od 50. let 20. století po současnost. Pokračuje analýzou různorodých faktorů, které přispívají k prevalenci šikany v korejském vzdělávacím systému. Kromě toho práce zkoumá konkrétní preventivní opatření, která jsou v Korejské republice současně implementována. Cílem práce je poskytnout komplexní pohled na šikanu v jihokorejském kontextu a zkoumat opatření, která jsou v současné době implementována k její prevenci.

Abstract:

This bachelor's thesis examines the issue of bullying in South Korean schools with an emphasis on its prevalence, causes and prevention. Bullying is a serious problem with profound effects not only on individuals but also on society and the Republic of Korea faces this challenge as do many other countries around the world. This paper begins with a theoretical foundation, introduces the Korean school system, and provides a historical context for its development from the 1950s to the present times. It continues with an analysis of diverse factors that contribute to the prevalence of bullying in the Korean education system. In addition, the paper examines specific prevention measures that are being implemented simultaneously in the Republic of Korea. The purpose of this thesis is to provide a comprehensive view of bullying in the South Korean context and to examine the measures that are currently being implemented to prevent bullying.

Obsah

Úvod.....	7
1 Teorie šikany	10
1.1 Definice pojmů a formy šikany	10
1.1.1 Definice šikany a jejích participantů	10
1.1.2 Korejské termíny související s šikanou	12
1.1.3 Formy šikany	15
1.2 Příčiny šikany	17
1.2.1 Sociální faktory.....	17
1.2.2 Psychologické faktory	18
1.2.3 Vliv školního prostředí na výskyt šikany	20
2 Korejské školství a historie šikany v Jižní Koreji	22
2.1 Korejský školní systém.....	22
2.2 Historie a vývoj šikany v Korejské republice	24
3 Šikana v Korejské republice	28
3.1 Kwŏn Süngmin.....	29
3.2 Statistiky	30
3.3 Faktory ovlivňující šikanu v Korejské republice	32
4 Prevence šikany v Korejské republice	41
4.1 Základy prevence šikany	41
4.2 Zavádění opatření proti šikaně v Jižní Koreji.....	43
4.2.1 Přehled aktuálních opatření a způsobů prevence šikany	45
Závěr.....	56
Seznam použitých zdrojů.....	58
Seznam zkratk	72
Přílohy	I

Úvod

Školní šikana je závažný problém, který ovlivňuje mladé lidi napříč celým světem. V dnešní době, kdy jsou děti a dospívající stále více propojeni prostřednictvím digitálních technologií, se šikana neomezuje pouze na fyzické prostory škol, ale proniká i do virtuálního světa, čímž se zvyšuje její dosah a dopad.

V posledních letech se problematika šikany stává středem zájmu mnoha výzkumných studií, které poukazují na její složitost a různorodé následky pro oběti, pachatele a celou společnost. Závažnost šikany zdůrazňují statistiky, které odhalují že více než jedno ze tří dětí po celém světě zažije nějakou formu školního násilí.¹ Tento fenomén má vážné a často dlouhodobé dopady na fyzické a psychické zdraví jedinců. Negativně ovlivňuje také akademický výkon, školní docházku a sociální fungování jedinců. Kromě toho je zkušenost se šikanou spojována se zvýšenou pravděpodobností kouření a konzumace alkoholu,² což naznačuje její rozsáhlé dopady.

Korejská republika je země, která se pyšní bohatou historií, hospodářským a technologickým pokrokem a v posledních letech se stala symbolem rychlé modernizace. Její technologie formují budoucnost a prostřednictvím filmů, seriálů a hudby si získává příznivce po celém světě. Avšak navzdory těmto úspěchům, se Jižní Korea potýká s problémy, které jsou méně viditelné, ale hluboce zakořeněné v každodenním životě jejích obyvatel. Jedním z takových problémů je šikana na školách, která zasahuje do životů studentů a odráží se i v širší společnosti. Šikana samozřejmě není unikátním jevem Korejské republiky, ale v kontextu korejské společnosti nabývá specifických rysů, které jsou ovlivněny místními normami.

Široké přijetí a popularita seriálu „The Glory“ a *webtoonů*³ „Lookism“ mezi jihokorejským publikem zdůrazňuje rostoucí zájem o problematiku šikany. Jejich popularita v médiích poukazuje na to, že se šikana stává více vnímána jako závažný problém, který vyžaduje pozornost. Příběhy jako tyto, nejen zobrazují společenské problémy, ale také mohou podněcovat k diskusi o způsobech řešení šikany.

¹ UNESCO. *New data reveal that one out of three teens is bullied worldwide*. Online. In: UNESCO, 20. 04. 2023. Dostupné z: <https://www.unesco.org/en/articles/new-data-reveal-one-out-three-teens-bullied-worldwide>.

² UNICEF. *Behind the numbers: Ending school violence and bullying*. The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, 2019. ISBN 978-92-3-XXXXXX-X. Dostupné z: <https://doi.org/10.54675/TRVR4270>. S 8.

³ Označení pro internetové komiksy. Původem z Korejské republiky.

Hlavními cíli předkládané bakalářské práce je představit problematiku šikany v Korejské republice, zhodnotit její příčiny a následně zanalyzovat implementovaná preventivní opatření k jejímu řešení.

Bakalářská práce je rozdělena do čtyř kapitol. Nejprve se věnuje teorii šikany, kde je kladen důraz na definice pojmů s šikanou souvisejících, vysvětlení specifických korejských termínů, které se k této formě násilí vztahují, a na rozbor obecných příčin, které k šikanování vedou. Tato část má poskytnout rámec pro pochopení širšího kontextu šikany.

Další kapitola přináší přehled o struktuře a fungování školního systému v Korejské republice, věnuje se popisu vzdělávacích stupňů od mateřských škol po univerzity a dotýká se zvýšeného zájmu o mimoškolní vzdělání. Poukazuje také na velký tlak vzdělávacího systému v Koreji a v krátkosti zmiňuje vzdělávací reformy. Další podkapitola poskytuje pohled na vývoj školního násilí v Jižní Koreji od 50. let. do začátku 20. století.

Třetí kapitola zkoumá aspekty školní šikany v Korejské republice. Věnuje se klíčové události, sebevraždě Kwōn Sūngmina, která ilustruje tragický dopad šikany a upozornila na nutnost změn v přístupu k prevenci školního násilí. Kapitola rovněž obsahuje analýzu statistik. Dále se zaměřuje na faktory přispívající k šikaně v Jižní Koreji, jakou jsou například akademický tlak, rodinné prostředí, společenská očekávání, vzhled a sexuální orientace. Zkoumá, jakým způsobem tyto faktory ovlivňují nejen pachatele a oběti, ale i vnější účastníky šikany.

V závěrečné kapitole se tato práce zaměří na prevenci šikany, klíčový aspekt v boji proti tomuto rozšířenému fenoménu. Lehce se dotýká teorie prevence a pokusí se o shromáždění opatření, která jsou v současné době v Koreji implementována k předcházení školnímu násilí. Dále se pokusí zanalyzovat efektivitu zaváděných prevencí, ať už na základě statistických dat nebo studií zabývajících se touto problematikou.

V bakalářské práci je využíváno citační normy ČSN ISO 690. Pro označení Korejské republiky jsou také používány výrazy Korea a Jižní Korea. K přepisu korejských jmen a názvů v práci je používána česká vědecká transkripce. V případě citací a odkazů na autory, kteří publikují pod konkrétním přepisem svého jména, je tento přepis zachován. V práci je v souvislosti s šikanou v Koreji zmiňován japonský výraz pro šikanu *ijime*, v tomto případě je využíváno Hepburnova přepisu. K označení šikany je v práci používán i pojem „školní násilí“. Tento termín může zahrnovat i násilné chování ze strany učitelů nebo

jiných autorit vůči studentům a naopak, v kontextu této práce je ale hlavní pozornost věnována násilí mezi žáky.

1 Teorie šikany

1.1 Definice pojmů a formy šikany

Než začneme zkoumat problematiku šikany, je nezbytné si stanovit jasné vymezení tohoto pojmu a ujasnit si terminologii s šikanou související, včetně pro Koreu specifických výrazů.

1.1.1 Definice šikany a jejích participantů

a. Šikana

Psycholog Dan Olweus definuje školní šikanu následovně: „Žák je šikanován nebo se stává obětí, pokud je opakovaně a dlouhodobě vystaven negativnímu jednání ze strany jednoho nebo více studentů.“⁴ Jedná se o situaci s nerovnou dynamikou moci. Student se pokouší proti násilí bránit, ale často se tváří v tvář agresorovi cítí bezmocný.⁵ Socioložka Besag formuluje šikanu jako konzistentní vzorec agrese, která je prováděna jedinci se silnějším postavením. Cílem pachatele je oběť rozrušit, aby z toho měl prospěch nebo potěšení.⁶

Na šikanu lze nahlížet různými způsoby. Všechny se od sebe mírně liší, ale jedno mají společné. Jedná se o úmyslný, násilný a opakovaný čin vůči osobě, která se cítí zastrašená a slabá.

b. Oběť

Olweus definuje dvě základní skupiny obětí – pasivní neboli submisivní a provokativní. Druhá zmíněná kategorie je typická svým úzkostným a agresivním chováním. Mohou mít problémy s hyperaktivitou a jejich chování může vést k negativním reakcím. Pasivní oběti jsou tiché, citlivé a často se neprojevují. Jejich chování není agresivní ani dráždivé. Šikana se tedy nedá považovat za výsledek provokace spolužáků.⁷

⁴ OLWEUS, Dan. *Annotation: bullying at school, basic facts and effects of a school based intervention program*. Online. Journal of child psychology and psychiatry. 1994, roč. 35, č. 7, s. 1171. ISSN 0021-9630. Dostupné z: <https://doi.org/10.1111/j.1469-7610.1994.tb01229.x>. s. 1173.

⁵ Tamt., s. 1173.

⁶ BESAG, Valerie E. *Bullies and Victims in Schools. A Guide to Understanding and Management*. Open University Press, Celtic Court, 1989. ISBN 0-335-09542-9. Dostupné z: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED397166.pdf>. s. 14

⁷ OLWEUS, 1994, s. 1178-1179.

Submisivní oběti nemají tendence se bránit, zatímco provokativní oběti často vyvolávají a dráždí agresory, ale nemají potřebné sociální či fyzické dovednosti k obraně.⁸

c. Agresor/tyran/šikanující

Agresorem je myšlena osoba, která opakovaně škodí někomu, kdo je vůči ní slabší.⁹ V rámci vrstevnické skupiny mají často významný vliv, někdy i popularitu. Jejich chování často souvisí s negativním rodinným prostředím, mladistvou delikvencí a pozdější kriminalitou.¹⁰ Psychologové a psychiatři často vnímají agresory jako osoby, které trpí vnitřní nejistotou a úzkostí. Olweus se právě touto teorií zabýval v několika studiích. Žádný z výsledků tuto myšlenku ale nepodporuje. Naopak lze říct, že obecně vykazují tyraní nízkou úroveň nejistoty a úzkosti. Nevylučuje tím však, že se neobjevují šikanující s úzkostmi.¹¹

d. Agresor-oběť

Jedinci v této skupině zaujímají dvojí roli – jsou jak agresory, tak i oběťmi šikany.¹² Často je to oběť, která se v důsledku narůstající frustrace začne chovat agresivně vůči ostatním.¹³ Lidé plnící tuto roli jsou komplikovanější a jejich problémy bývají závažnější než u obětí a tyranů. Ve srovnání se svými vrstevníky vykazují horší duševní zdraví a sociální kompetence. Výsledkem je často pocit izolace a osamění. Předvídají potenciální hrozby a čekají na moment, kdy budou muset agresivně zakročit. Tento stav ostrážitosti vede k velkým problémům s důvěrou.¹⁴

⁸ THE AMERICAN FEDERATION OF TEACHERS (AFT). Identifying Bullies & Victims. Online. In: The American Federation of Teachers. Dostupné z: <https://www.aft.org/identifying-bullies-victims>.

⁹ ROSEN, Lisa H.; SCOTT, Shannon R. a KIM, Samuel Y. *Bullies, victims, and bystanders: understanding child and adult participant vantage points*. Cham, Switzerland: Palgrave Macmillan, 2020. ISBN 3-030-52939-8. Dostupné z: <https://doi.org/10.1007/978-3-030-52939-0>. s. 17

¹⁰ KWAK, Keumjoo. *Hangugüi wangttawa jebang pchürogüräm. (Korean Wang-ta: Characteristics and Prevention Program)*. Online. Korean Journal of Psychological and Social Issues. 2008, roč. 14, č. 1, s. 255-271. ISSN 1229-0661. Dostupné z: <https://kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART001223720>. s. 261.

¹¹ OLWEUS, 1994, s. 1180.

¹² KWAK, Keumjo. 2008, s. 261.

¹³ PETERSON, Lainie. *What Is a Bully Victim*. In: Wisegeek, 31.12. 2023. Dostupné z: <https://www.wisegeek.com/what-is-a-bully-victim.htm>.

¹⁴ GORDON, Sherri. *5 Consequences Bully-Victims Experience*. Online In: VeryWellFamily, 25.07. 2022. Dostupné z <https://www.verywellfamily.com/consequences-bully-victims-experience-460511#:~:text=What%20is%20a%20Bully-Victim%3F%20Bully-victims%20are%20kids%20who,regain%20a%20sense%20of%20power%20in%20their%20lives>.

e. Přihlízející

Přihlízející jsou svědci šikany. Jde o širokou škálu osob, například o spolužáky, kamarády, učitele, rodiče apod. Přihlízející šikany se objevují i na internetu v rámci kyberšikany. V tomto případě mohou svědci být i cizí lidé.¹⁵ Tato kategorie se dá rozdělit do čtyř skupin. Těmi jsou posilovatelé a pomocníci agresora, vnější pozorovatelé a obránci oběti.¹⁶ Posilovatelé pozorují situaci, smějí se a podněcují tyrana různými pokřiky. Pomocníci se připojují k šikaně a agresorovi pomáhají, například šikanovaného přidržují. Vnější pozorovatelé se situací neúčastní a nic nedělají. Obránci šikanovaného utěšují a podporují, aktivně se pokouší šikaně zabránit.¹⁷

1.1.2 Korejské termíny související s šikanou

V období těsně před polovinou 90. let 20. století se v Jižní Koreji začalo mluvit o školním násilí v Japonsku, známé jako *ijime*¹⁸. Do té doby v Koreji neexistoval termín ekvivalentní tomuto chování. Korejská veřejnost na tento japonský termín reagovala tím, že jihokorejský školní systém je mnohem morálnější než ten japonský, čímž naznačovala, že korejské školy jsou odlišné. Tato situace v Japonsku však vyvolala v korejské společnosti znepokojení a vedla k důkladnějšímu zkoumání škol. Jako v každé zemi, i v Koreji existovala šikana, jenom neměli specifický výraz, který by odpovídal právě tomu japonskému. Toto chování bývalo obvykle označováno jako *ssaum* (boj) nebo *hakkjo pchongnjök* (školní násilí).¹⁹ Ačkoliv termín *ijime* sloužil jako prostředek pro zahájení vlastního zkoumání šikanování v korejských školách, nezakotvilo se jako standardní termín pro popis šikany v Koreji. Tato diskuse ale pravděpodobně podnítila vytvoření a přijetí specifických korejských termínů.

¹⁵ STOPBULLYING. *Bystanders to Bullying*. Online. In: stopbullying.gov, 2018. Dostupné z: <https://www.stopbullying.gov/prevention/bystanders-to-bullying>.

¹⁶ SALMIVALLI, Christina; LAGERSPETZ, Kirsti; BJÖRKQVIST, Kaj; ÖSTERMAN, Karin a KAUKIAINEN, Ari. *Bullying as a group process: Participant roles and their relations to social status within the group*. Online. *Aggressive behavior*. 1996, roč. 22, č. 1, s. 1-15. ISSN 0096-140X. Dostupné z: [https://doi.org/10.1002/\(SICI\)1098-2337\(1996\)22:1<1::AID-AB1>3.0.CO;2-T](https://doi.org/10.1002/(SICI)1098-2337(1996)22:1<1::AID-AB1>3.0.CO;2-T). s. 4.

¹⁷ Tamt., s. 15

¹⁸ „šikana“ japonsky

¹⁹ KOO, Hyojin. *The Nature of Bullying in South Korean Schools*. Londýn, 2005. Disertační práce. Goldsmiths College, University of London. Department of Psychology. Dostupné z: Research Online, <https://doi.org/10.25602/GOLD.0002853>. s. 78-79.

a. *Wangtta*

Nejnámější korejský termín související s šikanou v korejské společnosti je *wangtta*. Původ slova však není znám.²⁰ *Wangtta* je složeninou dvou slov, *wang* (král, veliký) a *ttadollim* (vyvrhel),²¹ doslova se tedy dá říct, že je jakýmsi „králem vyvrhelů“.²²

Definice *wangtta* podle *Hanguŏ kičcho sadžŏn*²³ je následující: „Akt ostrakizace nebo šikany osoby, kterou někdo nemá rád nebo nenávidí. Nebo osoba, která je ostrakizována.“²⁴ *Wangtta* může být tedy považováno za sloveso²⁵ i podstatné jméno. V případě slovesa se jedná o zlomyslné chování, podstatné jméno pak označuje osobu trpící tímto chováním.²⁶

Lidé všech věkových kategorií běžně chápou *wangtta* jako označení někoho, kdo je vynechán ze skupiny. *Wangtta* neznamena jen to, že je někdo odstrčený, ale může znamenat i to, že je terčem agrese skupiny, například fyzických útoků nebo šíření pomluv. *Wangtta* popisuje osobu, která stojí mimo skupinu. Často je osoba považována za odlišnou nebo dokonce zvláštní.²⁷ Na základě průzkumu Hyojin Koo se *wangtta* projevuje jako šikana většinou prováděna malou skupinou vrstevníků nebo větší skupinou spolužáků. Oběť je šikanována spolužáky, ale má kamarády v jiné třídě. Průzkum ukazuje, že vnímání *wangtta* se také liší podle regionu²⁸, čímž poskytuje hlubší pohled na různorodé vnímání šikany mezi korejskými studenty.²⁹

Ministerstvo školství (*Kjojukbu*, MŠ) upozorňuje na to, že je slovo spíše slangové, používané hlavně studenty, a proto se nedá považovat za dostatečný akademický termín. Proto tento výraz nedoporučuje používat ve výzkumech a studiích. Prosazují používání termínů jako jsou *čiptan ttadollim* (skupinová izolace) a *čiptan kŏrophim* (skupinové

²⁰ KOO, Hyojin. 2005, s. 79.

²¹ LEE, Seung-ha. *Bullying-like Behaviours in South Korea: Terms used, Origins in Early Childhood, and Links to Moral Reasoning*. Londýn, 2012. Disertační práce. Goldsmiths College, University of London. Psychology Department. Dostupné z: Research Online, <https://research.gold.ac.uk/id/eprint/6440/>. s. 86.

²² KOO, Hyojin. 2005, s. 79.

²³ Basic Korean Dictionary/Základní korejský slovník. Online slovník.

²⁴ *Wangtta*. In: *Hanguŏ kičcho sadžŏn* [online]. Kungnip kugŏwŏn. Dostupné z: https://krdict.korean.go.kr/kor/dicMarinerSearch/search?nationCode=&ParaWordNo=&mainSearchWord=%EC%99%95%EB%94%B0&_csrf=b04c3ef8-ce21-4ffe-b6ee-56922a80068d#plus.

²⁵ V případě slovesa je výraz spojen s pomocnými slovesy. Např. *wangttarŭl tanghada* (být ostrakizován).

²⁶ KOO, Hyojin. 2005, s. 136.

²⁷ LEE, Seung-ha. 2012, s. 345-346.

²⁸ Studenti ve velkých městech jako Sŏul mají jasnější představy o šikaně, zatímco v odlehlejších oblastech často nejsou schopni šikanu specifikovat. Zdroj: KOO, Hyojin. 2005, s. 269.

²⁹ KOO, Hyojin. 2005, s. 256-259.

násilí).³⁰ *Čiptan ttadollim* se zaměřuje především na prvek sociálního ostrakismu, zatímco *čiptan körophim* zdůrazňuje faktor fyzického napadení, každý z nich tedy poukazuje na jiný rys šikany.³¹ Tyto vládou stanovené termíny nejsou ale mezi studenty běžně používané, což poukazuje na rozdíl mezi teoretickými doporučeními a praxí.³²

b. *Ůntta*

Ůntta se skládá ze slov *űngűnhi* (tichý/skrytý) a *ttadollim* (vyvrhel). Nese tedy význam „tajného/skrytého vyvrhele“.³³

Oběť *űntta* je nepřímo izolována, a to jen při několika málo příležitostech. Často si neuvědomuje svou situaci, nepovažuje tedy samu sebe jako oběť. Spíše je tento člověk jako *űntta* vnímán svým okolím.³⁴

Podle průzkumu Hyojin Koo se *űntta* projevuje jako šikana jedním člověkem (vrstevníkem) nebo skupinou kamarádů a blízkých kamarádů.³⁵

c. *Čűntta*

Čűntta je spojením slov *čűnkjosűng* (celá škola) a *ttadollim* (vyvrhel). Oběť je šikanována celou školou.³⁶ Podle výsledku průzkumu se *čűntta* projevuje následovně. Oběť je šikanována spolužáky a lidmi z dalších tříd a nemá žádné kamarády.³⁷

Hyojin Koo uvádí, že šikana v Korejské republice se nejlépe vyjadřuje všemi třemi zmiňovanými výrazy, přičemž *wangtta* je nejznámější termín pro korejskou šikanu. Podle charakteru mají *wangtta* a *čűntta* horší následky než *űntta*, která se dá považovat za součást dospívání, kdy se děti často dostávají do situací, ve kterých jsou ignorovány přáteli.³⁸

³⁰ KOO, Hyojin. 2005, s. 96.

³¹ Tamt., s. 139.

³² Tamt., s. 102.

³³ LEE, Seung-ha. 2012, s. 111.

³⁴ Tamt., s. 83.

³⁵ KOO, Hyojin. 2005, s. 260-262.

³⁶ LEE, Seung-ha. 2012, s. 111.

³⁷ KOO, Hyojin. 2005, s. 251-254.

³⁸ Tamt., s. 264-265.

d. Ččintta

Jedná se o slangové slovo, které ponižuje netaktního a nešikovného člověka. Často se jedná o osoby, které trpí nějakým postižením. Například koktají nebo mají poruchy s učením. Neexistuje žádná jasná etymologie slova.³⁹

1.1.3 Formy šikany

Šikana se dá rozdělit do pěti základních kategorií. Spadá sem fyzická, verbální, relační, sexuální a kybernetická šikana.⁴⁰

a. Fyzická šikana

Jedná se o řadu projevů agresivního chování. Je tím myšleno například bití, kopání a strkání. Spadá sem i krádež a uvěznění člověka proti jeho vůli. Je typičtější mezi chlapci, ale v poslední době se zvyšuje i mezi skupinami dívek.⁴¹

b. Verbální šikana

Verbální šikanou se myslí ponižování, používání zraňujících a urážlivých jmen, zastrašování, zlomyslné škádlení apod.⁴² Tento druh šikany je nejrozšířenější nejen v Jižní Koreji, ale i v dalších zemích. Je výjimečná tím, že není tak viditelná jako jiné formy šikany. Proto na ni nemusí často být nahlíženo jako na násilné chování.⁴³

c. Relační/nepřímá šikana

Relační šikana zahrnuje sociální izolaci oběti, její záměrné vyloučení z kolektivu, šíření pomluv, odmítání dané osoby, manipulaci s přáteli oběti a veřejné ponižování.⁴⁴ Je obtížně identifikovatelná, samotní iniciátoři si nemusí uvědomovat, že jsou pachateli

³⁹ LEE, Seung-ha. 2012, s. 127.

⁴⁰ KIM, Hayoung; HAN, Yoonsun; SONG, Juyoung a SONG, Tae Min. *Application of social big data to identify trends of school bullying forms in south korea*. Online. International journal of environmental research and public health. 2019, roč. 16, č. 14, s. 2596. ISSN 1661-7827. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/ijerph16142596>. S. 2.

⁴¹ Tamt., s. 3.

⁴² DUPPER, David R. *School Bullying: New Perspectives on a Growing Problem*. 9780199859597. New York: Oxford University Press, 2013. ISBN 0199971919. Dostupné z: <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199859597.001.0001>. S. 10.

⁴³ KIM, Hayoung; HAN, Yoonsun; SONG, Juyoung a SONG, Tae Min, 2019, s. 3.

⁴⁴ DUPPER, 2013, s. 10.

nepřímé šikany. Většinou k ní dochází v rámci skupiny. Tato forma šikany může ovlivnit sociální a komunikační kompetence oběti v budoucnosti.⁴⁵

d. Sexuální šikana

Má jak fyzickou, tak i verbální formu. Patří sem zesměšňování oběti na základě sexuální orientace a vzhledu, užívání výrazů se sexuálním podtextem, šíření pomluv o sexuálním životě a nevhodné dotýkání.⁴⁶ Někdy tento typ násilí vede k nucenému pohlavnímu styku a prostituci výměnou za peníze.⁴⁷

e. Kybernetická šikana

O kyberšikanu jde v případě, kdy se internet a technologická zařízení využívají k ublížení ostatních nebo jejich zesměšnění. Například posíláním nevhodných a urážlivých zpráv a emailů.⁴⁸ Zatímco ostatní formy šikany klesají, kyberšikana je na vzestupu. Na internetu mají totiž jedinci větší možnost anonymně napadat a zesměšňovat oběti.⁴⁹

Tradiční formy školního násilí zahrnují fyzickou, verbální, relační a sexuální šikanu. Obvykle jsou tyto formy identifikovatelnější než kybernetická šikana, která se od tradiční šikany liší v několika aspektech.

Kybernetická šikana může probíhat kdykoliv a kdekoliv, zatímco tradiční šikana vyžaduje fyzickou přítomnost jejích participantů. Kyberšikana je často impulsivní a není předem plánovaná, na rozdíl od té tradiční, která je většinou dopředu promyšlená. Anonymita, kterou internet poskytuje, umožňuje pachatelům šikany vyhnout se následkům svého jednání. Navíc může mít kyberšikana veřejnou pozornost a rychle se šířit. Taková pozornost posléze ztěžuje obětem jejich situaci. Ve srovnání s tradiční šikanou, kde role šikanujícího, oběti a svědka jsou jasně definované, může v rámci kyberšikany jedinec zastávat více rolí současně a profil pachatele, oběti a přihlížejícího není jasně určen.⁵⁰

⁴⁵ KIM, Hayoung; HAN, Yoonsun; SONG, Juyoung a SONG, Tae Min, 2019, s. 3.

⁴⁶ DUPPER. 2013, s. 10.

⁴⁷ KIM, Hayoung; HAN, Yoonsun; SONG, Juyoung a SONG, Tae Min, 2019, s. 3.

⁴⁸ PACER'S NATIONAL BULLYING PREVENTION CENTER. *What Parents Should Know About Bullying*. Online. In: PACER's National Bullying Prevention Center. Dostupné z: <https://www.pacer.org/bullying/parents/definition-impact-roles.asp>.

⁴⁹ KIM, Hayoung; HAN, Yoonsun; SONG, Juyoung a SONG, Tae Min, 2019, s. 3.

⁵⁰ CEPIN, Matej; SLANA, Urška; ROGGENBUCK, Beate; EDERT, Valborg; KAPS, Mathias et al. *Joining forces to Combat Cyberbullying in Schools*. Online. 2016. Dostupné z: <https://socialna-akademija.si/joiningforces/x>

1.2 Příčiny šikany

Pro lepší přehlednost jsem faktory, které vedou k šikaně, rozdělila do tří oblastí – sociální, školní a psychologické. Mezi sociální faktory patří například rodinná dynamika, vrstevnické vztahy nebo sociální a kulturní normy. Faktory související se školou se vztahují zejména ke všemu, co se odehrává v prostředí školy. Pokud jde o psychologické faktory, ty se zabývají individuálními charakteristikami a duševními procesy osob zapojených do šikany, a to jak obětí, tak pachatelů.

1.2.1 Sociální faktory

Sociální faktory hrají klíčovou roli ve výskytu šikany. V této části se zaměřuji na různé sociální aspekty, které mohou přispět k pochopení šikany.

Rodinné prostředí má zásadní vliv na sociální a emoční vývoj dětí a mladistvých. Děti, které vyrůstají v konfliktních rodinách, s nedostatkem emocionální podpory nebo se objevují v situacích, kde se stávají svědky agresivního chování, mohou být náchylnější k rozvoji agresivního chování.⁵¹ K šikaně přispívají náročné podmínky v dětství, zejména problematický styl výchovy a rodinné problémy, těmi jsou myšleny např. rozvod, alkoholismus nebo psychické nemoci.⁵² Naopak pozitivní rodičovský přístup, jako je dobrá komunikace, vřelý a citlivý vztah, zapojení rodičů a jejich podpora působí jako ochrana dětí před šikanou.⁵³

Vrstevníci hrají zásadní roli v sociálním životě dětí a adolescentů. Podpora vrstevníků může zmírnit závažnost šikany, na druhou stranu hraje jejich reakce i roli v tom, zda šikana přetrvává, či nikoliv.⁵⁴ Navíc, pokud je jedinec součástí skupiny vrstevníků, kteří šikanu podporují nebo se jí aktivně účastní, může to zvýšit pravděpodobnost, že se do takového chování zapojí také.⁵⁵ Adolescenti s nižším morálním kompasem se častěji

⁵¹ SWEARER, Susan M a HYMEL, Shelley. *Understanding the Psychology of Bullying*. Online. The American psychologist. 2015, roč. 70, č. 4, s. 344-353. ISBN 9781433821011. ISSN 0003-066X. Dostupné z: <https://doi.org/10.1037/a0038929>. s. 346.

⁵² OLWEUS, Dan. *Bullying at school: what we know and what we can do*. Malden: Blackwell, 1993. ISBN 0-631-19241-7. s. 46.

⁵³ LEREYA, Suzet Tanya; SAMARA, Muthanna a WOLKE, Dieter. *Parenting behavior and the risk of becoming a victim and a bully/victim: A meta-analysis study*. Online. Child abuse & neglect. 2013, roč. 37, č. 12, s. 1091-1108. ISSN 0145-2134. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2013.03.001>. s. 1.

⁵⁴ ESPELAGE, Dorothy L.; RAO, Mrinalini A. a DE LA RUE, Lisa. *Current research on school-based bullying: A social-ecological perspective*. Online. Journal of Social Distress and Homeless. 2013, roč. 22, č. 1, s. 7-21. ISSN 1053-0789. Dostupné z: <https://doi.org/10.1179/1053078913Z.0000000002>. s. 13.

⁵⁵ SIDDIQUE, Bakhtawar; KHAN, Waleed; RAUF, Umara. *Bullying behavior and human health: factors and causes*. Online. PalArch's Journal of Archaeology of Egypt / Egyptology. 2023, roč. 20, č.2, s. 860 881. ISSN

nechají ovlivnit vrstevníky a zapojí se do šikanujícího chování. Naopak dospívající s vyšší morálkou tomuto vnějšímu vlivu nepodléhají tak lehce.⁵⁶ Což zdůrazňuje, jak důležité je chránit morální schopnosti lidí před negativním vlivem vrstevníků v kontextu šikany.

Kulturní a sociální normy významně ovlivňují chování a postoje jedinců. Šikana není univerzální jev. Spíše je ovlivněna specifickou sociální dynamikou a normami v různých kontextech. Chování a postoje lidí jsou formovány různými prostředím a skupinami, s nimiž přicházejí do styku.⁵⁷ To tedy znamená, že to, co je považováno za šikana v jedné kultuře, nemusí být stejně vnímáno v jiné. Například hodnoty v Koreji se mohou výrazně lišit od těch v Česku, což může vést k rozdílným přístupům k řešení šikany a odlišnému chápání toho, co šikana znamená a jak by měla být řešena.

1.2.2 Psychologické faktory

Psychologické faktory hrají zásadní roli v dynamice šikany, jak u obětí, tak pachatelů. Aspekty, které jsou v rámci těchto faktorů potřeba prozkoumat jsou například sebevědomí, empatie a problematika citového pouta.

Nízké sebevědomí může vést k šikaně z několika důvodů. Lidé s nižším sebevědomím mohou projevovat určité chování nebo postoje, které z nich činí lehčí terč šikany než z ostatních. Například mohou mít potíže s postavením se sami za sebe nebo mohou být zranitelnější než ostatní.⁵⁸ S nízkým sebevědomím je spojován i nižší sociální status, zatímco s vyšší sebejistotou se váže vyšší sociální postavení, což je další důvod, proč může být nízké sebevědomí rizikovým faktorem šikany.⁵⁹ Naopak jedinci s vyšším sebevědomím jsou méně často šikanováni.⁶⁰ Nízkým sebevědomím může trpět i agresor.

1567 214x. Dostupné z: <https://archives.palarch.nl/index.php/jae/article/download/11864/10463/23468>. s. 864.

⁵⁶ DOEHNE, Malte; VON GRUNDHERR, Michael a SCHÄFER, Mechthild. *Peer influence in bullying: The autonomy-enhancing effect of moral competence*. Online. *Aggressive behavior*. 2018, roč. 44, č. 6, s. 591-600. ISSN 0096-140X. Dostupné z: <https://doi.org/10.1002/ab.21784>. s. 596.

⁵⁷ MAUNDER, Rachel E. a CRAFTER, Sarah. *School bullying from a sociocultural perspective*. Online. *Aggression and violent behavior*. 2018, roč. 38, s. 13-20. ISSN 1359-1789. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.avb.2017.10.010>. s. 18.

⁵⁸ CHOI, Boungho a PARK, Soowon. *Bullying Perpetration, Victimization, and Low Self-esteem: Examining Their Relationship Over Time*. Online. *Journal of youth and adolescence*. 2021, roč. 50, č. 4, s. 739-752. ISSN 0047-2891. Dostupné z: <https://doi.org/10.1007/s10964-020-01379-8>. s. 740.

⁵⁹ Tamt., 748.

⁶⁰ DOU, Yunru; WONGPAKARAN, Tinakon; WONGPAKARAN, Nahathai; O'DONNELL, Ronald; BUNYACHATAKUL, Saifon et al. *Bullying Victimization Moderates the Association between Social Skills and Self-Esteem among Adolescents: A Cross-Sectional Study in International Schools*. Online. *Children (Basel)*. 2022, roč. 9, č. 11, s. 1606. ISSN 2227-9067. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/children9111606>. s. 3.

V tom případě může jít o situaci, kdy se tyran se svými nedostatky pokouší vypořádat šikanózním chováním. Ke zvýšení sebevědomí je potřeba věnovat se sebepoznání a vyhledat poradenství.⁶¹

Empatií je obecně myšlena schopnost porozumění a vtělení se do emocí druhých. Souvisí s ní nejen citové neboli afektivní⁶², ale i kognitivní⁶³ složky. Afektivní složka empatie může být odlišná od sociální inteligence, protože ta nemusí nutně zahrnovat emoce. Zatímco kognitivní empatie se dá považovat za součást sociální inteligence. Nízká úroveň obou forem empatie může být spojena s agresivním chováním, jako je šikana.⁶⁴ Šikana může u některých obětí zvýšit afektivní empatii, čímž se jedinci stávají vnímavější k emocím jiných, a to i agresora. U tyranů se zase objevuje nízká míra kognitivní empatie, což může přispívat k jejich agresivnímu chování.⁶⁵ Dá se tedy říct, že nízká míra empatie představuje faktor zvyšující pravděpodobnost šikany. Na druhou stranu vysoká míra empatie je obecně považována za ochranný prvek před projevem šikany.⁶⁶

Další faktor, který může ovlivňovat šikanu, je i problematika citového pouta. Takové pouto může v pozdějším životě jedince ovlivňovat jeho interakce a vztahy s ostatními. Děti s nejistou vazbou mohou mít potíže s rozvíjením zdravých a blízkých vztahů a na neznámé situace mohou reagovat s úzkostí, strachem a nepohodou. To by potenciálně mohlo ovlivnit jejich vztahy s vrstevníky a učinit je náchylnějšími k tomu stát se obětí šikany.⁶⁷

⁶¹ SIDDIQUE; KHAN a RAUF, 2023, s. 863.

⁶² Emocionální složka empatie, schopnost prožívat a sdílet pocity druhých.

⁶³ Složka se týká porozumění emocím a myšlenkám druhých, je tedy součástí sociální inteligence.

⁶⁴ KOKKINOS, Constantinos M. a KIPRITSI, Eirini. *The relationship between bullying, victimization, trait emotional intelligence, self-efficacy and empathy among preadolescents*. Online. Social psychology of education. 2012, roč. 15, č. 1, s. 41-58. ISSN 1381-2890. Dostupné z: <https://doi.org/10.1007/s11218-011-9168-9>. s. 44-45.

⁶⁵ Tamt., s. 54.

⁶⁶ MARTÍNEZ, Jacinto; RODRÍGUEZ-HIDALGO, Antonio J. a ZYCH, Izabela. *Bullying and Cyberbullying in Adolescents from Disadvantaged Areas: Validation of Questionnaires; Prevalence Rates; and Relationship to Self-Esteem, Empathy and Social Skills*. Online. International journal of environmental research and public health. 2020, roč. 17, č. 17, s. 6199. ISSN 1660-4601. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/ijerph17176199>. s. 3.

⁶⁷ HANSEN, Tine Bitsch; STEENBERG, Lone Majlund; PALIC, Sabina a ELKLIT, Ask. *A review of psychological factors related to bullying victimization in schools*. Online. Aggression and violent behavior. 2012, roč. 17, č. 4, s. 383-387. ISSN 1359-1789. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.avb.2012.03.008>. s. 384.

1.2.3 Vliv školního prostředí na výskyt šikany

Školní prostředí je dalším důležitým faktorem ovlivňující šikanu. Podstatné aspekty k prozkoumání v rámci školního prostředí zahrnují školní atmosféru a postoj učitelů.

Pod pojmem klima školy se rozumí celková kvalita a charakter života ve škole. Jedná se o široký pohled na celkovou atmosféru školy a specifické aspekty, těmi jsou například postupy vyučovacích metod, školní problémy a angažovanost.⁶⁸ Pozitivní atmosféra je spojována s nižším výskytem šikany, zatímco negativní prostředí souvisí s vyšší mírou šikany.⁶⁹ Zdravé školní klima je navíc spojováno se studijními úspěchy a ochranou před násilím. Naopak negativní aspekty mohou souviset se zvýšeným vyhýbáním se škole, delikvencí a přestupky.⁷⁰ Kromě toho, pokud žáci vnímají školní prostředí negativně, mají menší tendenci hlásit případy šikany. Zvýšený výskyt šikanování je často spojován s nedostatečnými reakcemi učitelů, špatnými vztahy mezi učiteli a žáky, chybějící podporou ze strany učitelů a nízkou účastí na školních aktivitách.⁷¹

Postoje učitelů jsou v problematice školní šikany důležitým aspektem. Učitelé reagují na odlišné formy šikany různorodě. Větší pozornost věnují fyzickému násilí, zatímco na relační šikanu příliš nereagují, jelikož se učitelé mohou domnívat, že kdyby jakkoliv zakročili, ničemu by to nepomohlo.⁷² To naznačuje nutnost rozsáhlejšího školení pro učitele, aby dokázali rozpoznat a úspěšně řešit všechny formy šikany, včetně méně zjevných typů, jako je právě relační šikana.⁷³

Vztahy mezi učiteli a žáky také hrají zásadní roli ve výskytu šikany. U studentů, kteří mají s učiteli pozitivní vztahy, je zapojení do šikany, ať jako agresor, nebo oběť, méně pravděpodobné. Tyto dobré vztahy fungují jako ochranný faktor při šikaně bez ohledu na pohlaví, věk a socioekonomický status žáka. Učitelé mohou také ovlivňovat žáky tím, že

⁶⁸ BIERNBAUM, Mark A. a LOTYCZEWSKI, Bohdan A. *Bullying and School Climate: Associations and Group Differences*. Online. University of Rochester and Children's Institute. 2015. Dostupné z: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED565009.pdf>. s. 6.

⁶⁹ BOKHOVE, Christian; MUIJS, Daniel a DOWNEY, Christopher. *The influence of school climate and achievement on bullying: Comparative evidence from international large-scale assessment data*. Online. Educational research (Windsor). 2022, roč. 64, č. 1, s. 18-40. ISSN 0013-1881. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/00131881.2021.1992294>. s. 22.

⁷⁰ BIERNBAUM a LOTYCZEWSKI, 2015, s. 6.

⁷¹ SWEARER a HYMEL, pozn. 46, s. 347.

⁷² BAUMAN, Sheri a DEL RIO, Adrienne. *Preservice Teachers' Responses to Bullying Scenarios*. Online. Journal of educational psychology. 2006, roč. 98, č. 1, s. 219-231. ISSN 0022-0663. Dostupné z: <https://doi.org/10.1037/0022-0663.98.1.219>. s. 226-227.

⁷³ Tamt., s. 220

působí jako vzory v utváření vztahů, podporují rozvoj sociálních dovedností a působí na to, jak jsou žáci vnímáni svými vrstevníky. Kladné vztahy mohou vést k většímu přijetí mezi vrstevníky. Oproti tomu negativní vztahy mohou zvýšit pravděpodobnost ostrakizace nebo šikany.⁷⁴

⁷⁴ THORNBERG, Robert; WEGMANN, Bertil; WÄNSTRÖM, Linda; BJERELD, Ylva a HONG, Jun Sung. *Associations between Student-Teacher Relationship Quality, Class Climate, and Bullying Roles: A Bayesian Multilevel Multinomial Logit Analysis*. Online. *Victims & offenders*. 2022, roč. 17, č. 8, s. 1196-1223. ISSN 1556-4886. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/15564886.2022.2051107>. s. 1210-11.

2 Korejské školství a historie šikany v Jižní Koreji

2.1 Korejský školní systém

V Jižní Koreji je zaveden jednokolejný vzdělávací systém po vzoru 6-3-3-4. Tento systém začíná šestiletou základní školou pro děti ve věku 6 až 12 let. Poté studenti přecházejí na tři roky na nižší střední školu. Následuje vyšší střední škola na další tři roky. Nakonec vzdělávací cesta vyvrcholí buď čtyřletým vysokoškolským programem nebo dvou až tříletým studiem na vyšší odborné škole. Podle korejského vzdělávacího rámce začíná akademický semestr v březnu a končí v srpnu. Následuje druhý semestr. Letní prázdniny jsou v červenci a v srpnu, zatímco zimní prázdniny trvají od prosince do února. Toto období prázdnin se vztahuje na všechny stupně vzdělání. Vzdělání na základních a nižších středních školách je povinné pro každého. Každý občan může získat základní, střední i vysokoškolské vzdělání odpovídající jeho schopnostem a dovednostem bez ohledu na jeho sociální stav nebo postavení.⁷⁵

V Koreji funguje předškolní vzdělání prostřednictvím dvou hlavních institucí. Jednou z nich jsou mateřské školy spravované ministerstvem školství. Další jsou centra péče o děti, ty jsou řízené ministerstvem zdravotnictví a sociálních věcí. Mateřské školy se dělí na soukromé, státní/veřejné a firemní. Předškolní vzdělání není povinné, ale zájem o ně stále roste. Nižší střední školy mohou být národní/veřejné a soukromé. Vyšší střední školy se dělí do pěti kategorií – běžné, odborné, samostatné, účelové střední školy a školy pro nadané. Pro přijetí na vysokou školu mohou hrát roli například výsledky CSAT (College Scholastic Ability Test)⁷⁶ nebo školní výsledky. Vysokoškolské vzdělání obecně je vysoce ceněné a nabízí řadu specializovaných programů. Podíl mladých dospělých (25 až 34 let) s ukončeným vysokoškolským vzděláním je v Jižní Koreji nejvyšší ze všech zemí OECD.⁷⁷

V Koreji je velmi žádané soukromé vzdělání. To zahrnuje všechny vzdělávací aktivity, které se odehrávají mimo školu. Soukromé instituce jsou oblíbené na různých úrovních vzdělání. Nejvíce jsou tyto instituce využívány žáky základních a středních škol. Tato privátní vzdělávací zařízení kladou důraz na hlavní akademické předměty jako jsou

⁷⁵ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, KOREJSKÁ REPUBLIKA. *Korean Education System*. Online. 2023. Dostupné z: <https://english.moe.go.kr/sub/infoRenewal.do?m=0301&page=0301&s=english>.

⁷⁶ Korejské přijímací zkoušky na vysokou školu.

⁷⁷ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, KOREJSKÁ REPUBLIKA, pozn. 69.

korejský jazyk, matematika a anglický jazyk. Mladší žáci základních škol mají možnost rozvíjet své umělecké a sportovní dovednosti. Instituce nabízejí kurzy jako hra na klavír a balet.⁷⁸

Vzdělání v Jižní Koreji je vnímáno jako klíč k sociálnímu postavení a úspěchu. Korejské děti se často učí více než 16 hodin denně a navštěvují také další vzdělávací instituce zvané *hagwony*, ve kterých pokračují ve studiu po škole. Intenzivní studium je výsledkem konkurence, kdy studenti soupeří o dosažení co nejlepších výsledků v přijímacích zkouškách na univerzity. Tato vysoká míra soutěživosti vedla v korejské společnosti k řadě problémů. Mezi adolescenty se stala sebevražda hlavní příčinou smrti. To je přičítáno obavám ze špatných výsledků a strachu z neúspěchu, což vede k sebevražedným myšlenkám. Také se zvyšuje problém s konzumací alkoholu mezi nezletilými. Současně stoupá i míra nezaměstnanosti mladých lidí. Korejci čelí obtížím při hledání pracovního místa navzdory vysoké úrovni vzdělání. Přestože mnoho lidí dosáhne vysokoškolského vzdělání, vyhlídky na výděly se snižují. Mnozí také postrádají potřebnou odbornou přípravu.⁷⁹

Korejská republika od roku 2015 upravuje osnovy základního a středního vzdělávání. V počáteční fázi této reformy (2015-2020) došlo k významnému posunu od vzdělávání zaměřeného na znalosti ke vzdělávání založenému na schopnostech a dovednostech žáků. V současnosti je v centru pozornosti učebních osnov šest hlavních kompetencí včetně kreativního myšlení, emočních a komunitních kompetencí. Na základních školách reformy přinesly posílení výuky korejského jazyka a více interaktivních předmětů pro žáky. Na středních školách došlo k zavedení programu „volný semestr“. Jeho cílem je snížit stres prostřednictvím některých aktivit zaměřených na kariéru a vyzkoušením si inovativních metod hodnocení. Průzkum naznačuje spokojenost studentů, rodičů a učitelů s výsledky. Od roku 2018 jsou v Koreji do učebních osnov integrovány předměty zaměřené na umělou inteligenci. Jižní Korea pracuje na dalších revizích, které mají být zavedeny v roce 2024. Jejich cílem je zlepšení základních kompetencí pro lepší vybavenost studentů na budoucí změny. Klíčovými účastníky tohoto

⁷⁸ LEE, Seung-ha, 2012, s. 60.

⁷⁹ MANI, Deepti a TRINES, Stefan. *Education in South Korea*. Online. In: Wenr Wes, 16.10.2018. Dostupné z: <https://wenr.wes.org/2018/10/education-in-south-korea>.

procesu budou studenti, rodiče a učitelé. Zároveň se zavádí systém řízení vývoje učebních osnov, který podporuje účast veřejnosti.⁸⁰

Pochopení struktury tohoto vzdělávacího systému je nezbytné pro lepší pochopení podmínek, za kterých šikana na jihokorejských školách vzniká a je řešena.

2.2 Historie a vývoj šikany v Korejské republice

Informace o historii školního násilí v Jižní Koreji jsou čerpány z knihy „Bullying and Violence in South Korea: From Home to School and Beyond“⁸¹ a článku „A Contemporary History of Bullying & Violence in South Korean Schools“⁸², obě díla autora Trenta Baxe. Bax se opírá o analýzy provedené blogerem Gordonem, který se věnoval rozboru starých novinových archivů a článků, sahajících až do 50. let 20. století.⁸³ Je důležité zdůraznit, že přestože tyto zdroje poskytují cenný pohled na historii školního násilí, musí se brát v úvahu omezení těchto dat. Informace z novin a blogů mohou být neúplné. Proto je musíme interpretovat opatrně a s vědomím nutnosti dalšího ověřování v této oblasti. Při současném průzkumu dostupné literatury se mi nepodařilo dohledat žádné další zdroje, které by se věnovaly historickému vývoji školní šikany v Jižní Koreji. To naznačuje nedostatek v literatuře a zdůrazňuje nutnost dalšího výzkumu této oblasti.

a. 50. léta

V 50. letech 20. století, tedy brzy po skončení Korejské války, se společnost začala zaměřovat na problém násilí ve školách. Podle Gordonovy analýzy se ukázalo, že tento problém existoval i před rozšířením médií, jako jsou násilné videohry a filmy, které jsou dnes často viněny z podobného chování. V novinových článcích té doby se objevují případy rvaček s fatálními následky, neúmyslného pobodání a skupinových konfliktů se zbraněmi. Objevovaly se i případy, kdy studenti ohrožovali učitele a školy se snažily tyto

⁸⁰ OECD. *Education Policy Outlook 2021*. Paris: Organization for Economic Cooperation & Development, 2022. ISBN 92-64-95904-1. Dostupné z: https://www.oecd-ilibrary.org/education/education-policy-outlook-2021_75e40a16-en.

⁸¹ BAX, Trent. *Bullies and Victims in Schools. A Guide to Understanding and Management*. Open University Press, Celtic Court, 1989. ISBN 0-335-09542-9. Dostupné z: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED397166.pdf>.

⁸² BAX, Trent M. *A Contemporary History of Bullying & Violence in South Korean Schools*. Online. Asian Culture and History. 2016, roč. 8, č. 2, s. 91-105. ISSN 1916-9663. Dostupné z: doi:10.5539/ach.v8n2p91.

⁸³ BAX, 2016, s. 52.

incidenty zatajit. Média v té době přisuzovala násilí faktorům jako chudoba, přeplněné třídy a dopady války včetně ekonomických problémů a rozvrácených rodin.⁸⁴

b. 60. léta

Od 60. let 20. století se řada jihokorejských vlád, začínající érou vojenského režimu Pak Čonghüio, zaměřila na eliminaci násilí ve školách prostřednictvím různých vládních opatření. Tento přístup zahrnoval policejní akce proti "školním gangsterům". Tyto zásahy byly podobné opatřením proti organizovanému zločinu. Jedním z příkladů z tohoto období byla existence "kroužku násilníků" na prestižní střední škole. Tento kroužek se skládal z 20-30 studentů, kteří šikanovali své spolužáky a útočili na učitele.⁸⁵

V šedesátých letech veřejnost nepřikládala výraznou pozornost násilí, které často zahrnovalo použití smrtících zbraní. Tento nedostatek zájmu byl výsledkem zastínění školního násilí rozšířenějšími společenskými problémy, jako bylo zmírnění chudoby, obnova státu a hospodářský rozvoj.⁸⁶

c. 70. léta

V 70. letech procházela Korejská republika rychlým hospodářským růstem pod vojenským režimem. Proto se násilí ve školách nedostávalo zvláštní pozornosti veřejnosti. Média ale stále informovala o konfliktech mezi studenty a o šikaně.⁸⁷

d. 80. léta

V 80. letech se Japonsko potýkalo s „fenomémem *ijime*“. V Japonsku v té době došlo ke zvýšení počtu sebevražd obětí šikany. V Korejské republice se následně objevily termíny jako *ildžin*⁸⁸ (právě ze slova *ijime*) a *wangtta*. Zprávy v médiích zobrazovaly znepokojivý trend rostoucího násilí u studentů. Média naznačovala, že školní prostředí se stává čím dál násilnějším. Šikana a mládežnická delikvence se projevovaly v organizovanějších a závažnějších formách. Některé studentské skupiny se svou strukturou podobaly gangům.⁸⁹

⁸⁴ BAX, 2016, s. 61-63.

⁸⁵ BAX, Trant M. 2016, s. 98.

⁸⁶ Tamt., s. 98.

⁸⁷ BAX, 2016, s. 66.

⁸⁸ Delikvent/potížista.

⁸⁹ BAX, Trant M. 2016, s. 99.

e. 90. léta

V druhé polovině 90. let bylo školní násilí považováno za značný problém jihokorejské společnosti. Znepokojení veřejnosti bylo následkem několika incidentů. Například došlo k vyříznutí jazyka spolužáka nebo pobodání šikanovaného studenta. Tyto události vedly k zavedení Zákona o ochraně mladistvých v roce 1997. Kritici však tvrdili, že samotná právní opatření jsou nedostatečná. Poukazovali na hlubší příčiny školního násilí, které jsou zakořeněné v negativním domácím, školním a sociálním prostředí. Zvláštní pozornost byla také věnována vlivu japonských komiksů, hongkongských filmů a některých korejských televizních pořadů, které podle nich oslavují násilí a negativně ovlivňují chování mládeže.⁹⁰

Cílem zákona bylo chránit mládež před „škodlivými“ prostředími, jako jsou obchody s komiksy a zábavní podniky. Tento přístup byl však zpochybňován, protože mohl mladistvé připravit o prostor pro trávení volného času.⁹¹

f. První dekáda 21. století

Na přelomu tisíciletí se Jižní Korea začala aktivně zabývat násilím ve školách. Vláda Kim Tadžunga v roce 2001 zahájila kampaň a do speciálního "oddělení pro vyšetřování násilí na školách" nasadila policistky. Tento krok byl částečně reakcí na závažné incidenty, jako byla událost v Pusanu, kdy středoškolský šikanovaný student zabil svého agresora. MŠ v roce 2004 přijalo "Zákon o preventivních opatřeních proti násilí ve školách", který školám dává povinnost provádět každoročně programy prevence násilí a zřizovat specializované výbory a poradenské služby.⁹² Úsilí boje proti šikaně zintenzivnilo v roce 2005, kdy došlo k vytvoření pětiletého plánu. Ten si kladl za cíl snížit násilí každým rokem o 5 %. Zprávy ukázaly, že ačkoli šikanujících osob ubylo, počet obětí se zvýšil. Roku 2006 byla v Inčchönu a provincii Severní Kjöngsang zřízena podpůrná centra pro pomoc obětem.⁹³

Studium historie násilí na školách poskytuje obraz měnících se forem tohoto jevu. Již od poválečného období je možné sledovat, jak šikana odráží společenské problémy. V každém desetiletí je možné sledovat reakce na šikanu, například prostřednictvím

⁹⁰ BAX, 2016, s. 80-81.

⁹¹ Tamt., s. 81.

⁹² Tamt., s. 85.

⁹³ BAX, 2016, s. 85-86.

úředních opatření. Tato historie může být vzorem pro budoucí generace, které se budou snažit vytvořit bezpečnější prostředí na školách.

3 Šikana v Korejské republice

Přestože šikana je globálním problémem, v Koreji získává unikátní charakter vlivem specifických kulturních a sociálních norem, které se odrážejí v místních termínech a konceptech, jako jsou například *wangtta*, *čöntta* apod. Jak je podrobněji objasněno ve druhé kapitole, tato specifika odrážejí zakořeněné vnímání šikany v korejské společnosti a představují odlišné formy, jakými se šikana může projevovat a být vnímána.

Zvýšený zájem týkající se problematiky šikany v Jižní Koreji je možné sledovat od 90. let a přelomu tisíciletí. V této době byla založena nadace The Blue Tree Foundation (*Pchurŭn namu čädan*, BTF), jejímž cílem je zabránit školnímu násilí již přes 25 let.⁹⁴ Od roku 1995 je možné zaznamenat systematický pokles šikany až do roku 2010 a následný nárůst. K mírnému nárůstu došlo zejména kvůli novějším formám násilí jako jsou kyberšikana a sexuální obtěžování. Bodem zlomu v problematice šikany se stal rok 2011, kdy jako následek tohoto násilí spáchal sebevraždu třináctiletý student nižší střední školy Kwŏn Süngmin. Tato událost vyvolala silnou mediální pozornost.⁹⁵

Podle výsledků průzkumu násilí na školách v roce 2023 je podíl žáků základních a středních škol, kteří uvedli, že se setkali s násilím ve škole, na nejvyšší úrovni za posledních deset let, což představuje nejvyšší míru od roku 2013. V roce 2020 lze pozorovat zřetelný pokles počtu obětí školního násilí v Koreji.⁹⁶ Tento pokles je možné spojit s globální pandemií COVID-19, během které byly školy uzavřeny a došlo k zavedení distanční výuky. To mělo za následek snížení fyzické interakce mezi studenty. V důsledku toho mohlo dojít k poklesu incidentů školního násilí.

Šikana v Korejské republice není jednoznačně motivována. Spíše jde o výsledek směsice různých faktorů. Například pro Jižní Koreu je typický její konkurenční vzdělávací systém a silný důraz na akademický úspěch, čímž vytváří vysoký tlak na výkon, který může mít značný dopad na mentální zdraví jedinců. U některých lidí může tento tlak vyvolávat agresivní chování, jež následně vede k šikaně. Avšak tento důraz na vzdělání

⁹⁴ The Blue Tree Foundation. 2019 Annual Report. Online. 2019. Dostupné z: https://issuu.com/btf0098/docs/2019_____ver.5_____. s. 9.

⁹⁵ Tamt., s. 12-13.

⁹⁶ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, KOREJSKÁ REPUBLIKA. 2023njŏn 1čcha hakkjo pchongnjŏk siltchä čosa kjŏlkwa palpchjo (Výsledky prvního průzkumu o násilí ve školách v roce 2023 zveřejněny). Online. 2023. Dostupné z: <https://www.moe.go.kr/boardCnts/viewRenew.do?boardID=294&lev=0&statusYN=W&s=moe&m=020402&opType=N&boardSeq=97458>. s. 1.

není jediným faktorem, který vede k šikaně v Jižní Koreji. Příčiny tohoto chování jsou mnohovrstevné a odráží specifické kulturní a sociální normy, které reflektují zakořeněné vnímání šikany v korejské společnosti.

3.1 Kwŏn Sŭngmin

Tragická událost, která hluboce zasáhla korejskou veřejnost, se odehrála dne 20. prosince 2011 v Tägu, kdy třináctiletý středoškolský student Kwŏn Sŭngmin ukončil svůj život. Zanechal po sobě dopis, ve kterém vykreslil neúprosnou šikanu ze strany svých spolužáků. Tato šikana byla tak intenzivní, až ho dohnala ke spáchání sebevraždy skokem ze sedmého patra. Sŭngmin v dopise popsal, jak byl těmito agresory nucen hrát online hru „MapleStory“ pod jejich účty k získání herních odměn, což následně vedlo k poklesu jeho školních výsledků. Rovněž byl přinucen, aby jim k pořízení různých herních předmětů dával peníze. Postupně se násilí, kterému byl vystaven, ještě zhoršovalo. Byl donucen vypracovávat jejich domácí úkoly. Tyrani ho mlátili, kradli učebnice a verbálně napadali jeho rodinu. Den před Sŭngminovou sebevraždou násilí vyvrcholilo, když mu byl obvázan rádiový kabel kolem krku, následně byl tahán po místnosti a bylo mu nařizováno jíst drobků z podlahy.⁹⁷

Po tragické Sŭngminově sebevraždě bylo zaznamenáno několik dalších sebevražd, které odrážely znepokojivý trend v Jižní Koreji, zejména v Tägu. Patřila mezi ně i studentka střední školy, která 30. prosince 2011 zemřela sebevraždou poté, co byla šikanována. V květnu 2012 si vzal život také patnáctiletý student, který byl podroben bití a vydírání. V říjnu 2012 skočila ze svého bytu dospívající dívka a zanechala vzkaz, v němž žádala omluvu od své tyranky. Po Sŭngminově sebevraždě došlo ke třinácti pokusům o sebevraždou z důvodu šikany, z nichž jedenáct bylo naplněno.⁹⁸

I přesto, že školní šikana v Koreji byla v té době již dlouholetým problémem, je Sŭngminova sebevražda mnohými považována za katalyzátor, který vyvolal větší pozornost věnovanou agresivnímu chování studentů. Společnost se snažila pochopit důvody takového brutálního a násilného chování.⁹⁹ Bývalý prezident Jižní Koreje I Mjŏngbak ve svém proslovu v červenci 2012 zdůraznil, že šikana se stala důležitým

⁹⁷ YIM, Seung-hye. *Student bullied over game commits suicide*. Online. In: Korea JoongAng Daily, 25. 12. 2011. Dostupné z: <https://koreajoongangdaily.joins.com/2011/12/25/socialAffairs/Student-bullied-over-game-commits-suicide/2946117.html>.

⁹⁸ BAX, 2016, s. 46-48.

⁹⁹ BAX, 2016, s. 26-27.

společenským problémem, který ovlivňuje nejen oběti, ale i mladé lidi a celou společnost. Jihokorejská vláda oznámila nová opatření proti školnímu násilí. Ta zahrnují povinné vyloučení žáků, kteří se dopustí šikany. Dále došlo ke snížení věkové hranice, podle které mohou být trestně stíháni, ze 14 na 12 let.¹⁰⁰ Tato iniciativa z roku 2012 poukazuje na dlouhodobou snahu řešit problematiku školního násilí v Jižní Koreji na národní úrovni.

Po Sŭngminově sebevraždě byly zřízeny speciální policejní jednotky a školní poradny zaměřené na problematiku školního násilí. Sŭngminova matka však považuje tyto kroky za nedostatečné. Domnívá se, že je zapotřebí lepší ochrany pro oběti a zpřísnění trestů pro agresory. Doufá, že její úsilí o práva obětí pomůže dalším obětem, aby se otevřely a sdílely své problémy. Přeje si, aby se jim vyhnul osud podobný tomu, který postihl jejího syna.¹⁰¹

Případ Kwŏn Sŭngmina je zdrcující připomínkou toho, jak hluboko může šikana zasáhnout do života mladých lidí a jaké tragické následky může mít, když společnost a vzdělávací systém neposkytnou potřebnou ochranu a podporu. Nejenže tato událost vyvolala zamyšlení společnosti, ale také zdůraznila naléhavost zlepšení strategií v prevenci šikany.

3.2 Statistiky

Statistiky šikany v Korejské republice jsou získávány prostřednictvím průzkumů, které jsou organizovány vládními agenturami a neziskovými organizacemi. Průzkumy provádí například MŠ a již zmiňovaná organizace BTF. Průzkumy se snaží zaznamenat rozsah a povahu šikany, včetně jejích typů.

Poslední průzkum ministerstva školství byl proveden v roce 2023. Zúčastnilo se ho 317 tisíc žáků počínaje studenty čtvrtých ročníků základních škol až po žáky třetích ročníků vyšších středních škol. K získávání dat využívá MŠ dobrovolné online dotazníky. Mezi lety 2013 až 2023 je možné sledovat významné změny v procentuálním výskytu šikany mezi studenty různých věkových skupin. V roce 2023 bylo oproti tomu minulému zaznamenáno zvýšení případů šikany mezi všemi zúčastněnými stupni vzdělání.¹⁰² To

¹⁰⁰ HANCOCK, Paula. *South Korea teenagers bullied to death*. Online. In: CNN, 26. 7. 2012. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2012/07/25/world/asia/south-korea-school-bully/index.html>.

¹⁰¹ *The bullying crisis sweeping across South Korean schools*, 2023 [video na Youtube]. Dauhá: Al Jazeera English.

¹⁰² MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, KOREJSKÁ REPUBLIKA, 2023, s. 1.

poukazuje na nutnost zavádění efektivních preventivních a intervenčních programů na boj proti šikaně ve školním prostředí.

V průzkumu školního násilí v roce 2023 bylo také zjištěno, že nejčastější formou šikany se stalo verbální násilí následováno fyzickou šikanou a ostrakizací. Naopak kyberšikana oproti roku 2022 zaznamenala pokles. Kybernetická šikana ale stále představuje významný problém, a to zejména na vyšších stupních škol, kde je míra odpovědi na tento typ násilí vyšší. Lze vypožorovat, že s rostoucím stupněm škol se kyberšikana zvyšuje, zatímco frekvence fyzického násilí klesá.¹⁰³

Podle dostupných dat vykazují určitá města a regiony vyšší míru školního násilí. Například v provincii Kangwŏn byl tento jev v roce 2020 nejvyšší v porovnání s jinými regiony.¹⁰⁴ Data poukazují na to, že šikana není rovnoměrný jev a je zřetelné, že některé oblasti vykazují výraznější problémy, které vyžadují specifickou pozornost a intervence zaměřené na prevenci a řešení školní šikany.

Jak již bylo zmíněno, v roce 2020 byl zaznamenán prudký pokles školního násilí, což by se dalo považovat za následek globální pandemie COVID-19. Přestože byl zaznamenán tento pokles, některé typy šikany, jako je například kyberšikana, vzrostly.¹⁰⁵ Tento trend poukazuje na to, že i v době snížené fyzické interakce mezi studenty může izolace a zvýšená přítomnost na sociálních sítích a online platformách vést k rozšíření násilí, zejména v digitálním prostředí. Nicméně, mezi lety 2022 a 2023 došlo k poklesu kybernetické šikany z 9,6 % na 6,9 %¹⁰⁶, což může odrážet zlepšení v oblasti prevence.

Jak již bylo zmíněno, MŠ každoročně zaznamenává statistiky týkající se školního násilí pomocí online průzkumů. I když online metodika nabízí výhody v podobě pohodlí pro respondenty, čelí radě překážek.¹⁰⁷

¹⁰³ Tamt., s. 4.

¹⁰⁴ KYCI JŎNSUWŎN. *Čijŏkpyŏl hakkjo pchongnjok (Násilí ve školách podle regionů)*. Online. 2020. In: KYCI jŏnsuwŏn. Dostupné z: <https://edu.kyci.or.kr/platform/contents/shlVien01.asp>.

¹⁰⁵ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, KOREJSKÁ REPUBLIKA. *2020njŏn hakkjo pchongnjŏk siltchä čosa kjŏlkwa palpchjo (Výsledky průzkumu o násilí ve školách v roce 2020)*. Online. 2021. Dostupné z: <https://www.moe.go.kr/boardCnts/viewRenew.do?boardID=294&lev=0&statusYN=W&s=moe&m=020402&opType=N&boardSeq=83315>. s. 1

¹⁰⁶ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, KOREJSKÁ REPUBLIKA, 2023, s. 4.

¹⁰⁷ CORCORAN, Lucie a MCGUCKIN, Conor. *Collecting Bullying and Cyber Aggression Data with Schools in the Digital Age: Opportunities and Challenges of the Online Approach*. Online. SAGE Research Methods Cases, 2016. ISBN 9781473956575. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.4135/9781473956575>. s. 13-14. s. 13.

Jednou z těchto překážek jsou například etické aspekty. Ty jsou spojené především se zvaním nezletilých do výzkumných studií prostřednictvím online inzerátů. Výzkumníci mohou požadovat souhlas rodičů, ale ten nemusí být vždy skutečný. Navíc mohou účastníci pociťovat během výzkumu nebo po něm emocionální stres, což je riziko, které je potřeba pečlivě zvládnout. S takovým stresem se lépe pracuje osobně, protože je možné se ujistit, že účastníci získají potřebné informace o podpůrných službách.¹⁰⁸ Dalším problémem je například nízká míra odpovědí, která může odrážet nezáměr o téma šikany nebo může být způsobena vytížeností vedení škol, což jim brání, aby se průzkumů účastnili.¹⁰⁹

Přestože online průzkumy čelí specifickým výzvám, jsou nezbytným nástrojem pro získávání dat, které mohou vést k lepšímu pochopení a efektivnějšímu řešení problematiky šikany na školách.

3.3 Faktory ovlivňující šikanu v Korejské republice

V Jižní Koreji, zemi známé svým konkurenčním vzdělávacím systémem a vysokými akademickými standardy, se tlak na školní úspěch jeví jako jeden z hlavních faktorů přispívajících k výskytu šikany na školách. Tento tlak je zakořeněn nejen ve školním prostředí, ale je také posílen očekáváním rodiny a společnosti, což vytváří intenzivní atmosféru, ve které studenti čelí neustálému stresu a soutěživosti.¹¹⁰

Akademický stres je spojován se zvýšenou mírou agrese, což naznačuje, že tlak, kterému studenti čelí v souvislosti se studijními výsledky a soutěživostí, může přispívat ke zvýšenému násilí mezi nimi. Akademický stres může také zhoršovat pocit deprese u studentů, kteří jsou cílem šikany. V tomto na prospěch zaměřeném klimatu mohou studenti s nižšími studijními výkony zažívat zvýšenou frustraci a pocit nedostatečnosti. Tyto stresové faktory by pak mohly oslabit schopnosti jednotlivců efektivně čelit výzvám, což je činí zranitelnějšími vůči školnímu násilí.¹¹¹ Navíc mají šikanované děti větší tendenci se

¹⁰⁸ CORCORAN a MCGUCKIN, 2016, s. 13-14.

¹⁰⁹ Tamt., s. 7.

¹¹⁰ JARVIS, Jonathan A.; CORBETT, Allison W.; THORPE, Jared D. a DUFUR, Mikaela J. *Too Much of a Good Thing: Social Capital and Academic Stress in South Korea*. Online. Social sciences (Basel). 2020, roč. 9, č. 11, s. 187. ISSN 2076-0760. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/socsci9110187>. S. 5.

¹¹¹ KIM, Jin-suk a MOON, Hyun-ju. *Hagóp sŭtchŭresŭ, hakkjo puniugi, kadžok ūisa sotchonggwa hakkjo pchongnjŏk pchi, kahŭwaii kwankjeesŏ hakkjo pchongnjŏk puranŭi mŏgŏhŏgwa (The Effects of Academic Stress, School Atmosphere, Family Communication on School Violence in Adolescence: Mediating Effects of Fear of School Violence)*. Online. Youth Facilities and Environment. 2016, roč. 14, č. 2, s. 95-108. ISSN 1738-0170. Dostupné z:

vyhýbat škole, následkem čehož dosahují horších akademických výsledků, než jejich vrstevníci, kteří šikanováni nejsou. Šikana může také negativně ovlivňovat schopnost soustředění obětí, což má přímý dopad na jejich akademický výkon.¹¹²

Podle osobního svědectví studentky Kim Hjewŏn v dokumentárním videu nejsou šikanující pouze pachatelé tohoto násilí, ale rovněž oběťmi školního systému, který upřednostňuje školní výsledky. Zdůrazňuje jak vysoká očekávání rodin a značné finanční investice do vzdělání vystavují studenty intenzivnímu tlaku. Pro některé z nich se šikana stává způsobem, jak se s tímto nátlakem vyrovnat, jelikož doma mají omezené možnosti projevit nesouhlas nebo se vzepřít.¹¹³ To přímo podporuje tezi, že akademický stres může být zásadním důvodem, proč se někteří studenti rozhodnou šikanovat ostatní. Poukazuje na hlouběji zakořeněné problémy v rámci školního systému a rodinného prostředí v Jižní Koreji.

Náchylnost k viktimizaci může být zesílena i jinými rodinnými problémy, než jsou vysoké nároky a rodinná očekávání. Rodinné zabezpečení je dalším možným rizikovým faktorem přispívajícím ke školnímu násilí. Studie z roku 2008, která využívá data z prvního ročníku Korejského panelu pro sociální péči (*Hanguk pokči pchänŏl*), odhalila zajímavý fakt, že děti žijící v nájemném bydlení mají výrazně vyšší pravděpodobnost vystavení školnímu násilí.¹¹⁴ V tomto kontextu je tedy fascinující, že situace života v nájemném bydlení, která by mohla být vnímána jako jeden z aspektů ekonomické nejistoty, se ukázala jako významnější v souvislosti s rizikem šikany než obecná chudoba. Nález odhalil, že samotné bydlení v chudobě nebylo spojeno se statisticky významným zvýšením rizika školního násilí, na rozdíl od bydlení v nájemných domech. Tento rozdíl může být vysvětlen stigmatem spojeným s nájemným bydlením, které přesahuje ekonomickou nejistotu a zahrnuje sociální vnímání a diskriminaci.¹¹⁵ To může vést k větší izolaci a cílenému šikanování dětí žijících v podnájmu. Zjištění zdůrazňuje význam

<https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002111487>. s. 96.

¹¹² SEO, Hye-jin; JUNG, Young-eun; KIM, Moon-doo a BAHK, Won-myong. *Factors associated with bullying victimization among Korean adolescents*. Online. Neuropsychiatric disease and treatment. 2017, roč. 13, s. 2429-2435. ISSN 1178-2021. Dostupné z: <https://doi.org/10.2147/NDT.S140535>. s. 2433.

¹¹³ *The bullying crisis sweeping across South Korean schools*, 2023.

¹¹⁴ I, Pongdžu a IM, Sehüi. *Adongüi čugŏ sangchäwa adong paltal (Housing and child development)*. Online. Pogŏn pokči pchorŏm. 2008, roč. 145, s. 43-50. ISSN 1226-3648. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.23062/2008.11.5>. s. 43.

¹¹⁵ I, Pongdžu a IM, Sehüi, 2008, s. 49-50.

zohlednění životních podmínek dětí, jako způsob bydlení, při hodnocení rizikových faktorů školního násilí.

Vzhledem k výše uvedeným poznatkům je zřejmé, že rodinné prostředí může významně přispívat k chování dětí a jejich schopnostem zvládat stres. To naznačuje hluboký vliv domácí dynamiky na schopnost dětí čelit výzvám ve školním prostředí. Zároveň také může utvářet jejich sklony stát se agresory.

Sociolog Bax v roce 2019 provedl komplexní analýzu rodinných faktorů, které přispívají ke školnímu násilí. Zaměřuje se na zkušenosti dvaceti mladistvých delikventů zadržených v ústavech pro mládež v Jižní Koreji.¹¹⁶ Studie ukázala, že značný počet delikventů si prošel rozvodem rodičů v kritickém období jejich života, což upozorňuje na možný dopad rozpadu rodiny na jejich chování. Kromě toho studie zdůrazňuje negativní dopady absence rodičů a jejich zanedbání, které jsou často posíleny náročnými pracovními podmínkami rodičů. Nejvýraznějším faktorem ovlivňujícím delikventní chování zkoumaných jihokorejských adolescentů se jeví maladaptivní výchovné praktiky, které byly zaznamenány u více než poloviny případů. Konflikty, emoční zneužívání a nepříznivá rodinná dynamika, které byly odhaleny v průzkumu, vytvářejí prostředí přispívající k rozvoji agresivního chování. Navíc negativně ovlivňují kontrolu emocí a sebeobraz mladých lidí.¹¹⁷ Tento výzkum rodinných faktorů u mladistvých delikventů v Koreji přináší cenné poznatky. Zdůrazňuje vliv domácí dynamiky na sklony k násilí a poukazuje na nutnost intervencí, které by tyto základní příčiny v rodinném prostředí řešily.

Vliv matčiny psychologické kontroly na šikanu je identifikován jako jeden z klíčových faktorů ovlivňujících školní násilí v Jižní Koreji. Děti vystavené vysoké míře psychologické kontroly ze strany matky se častěji zapojují do šikany, a to jak v roli pachatele, tak i roli oběti. Tento typ kontroly je charakterizovaný nadměrnou manipulací myšlenek nebo navozováním pocitu viny, což může vést k omezení samostatnosti dítěte. Takový rodičovský přístup může vést k emoční a sociální maladaptaci, snižování sebeúcty a nedostatkům v sociálních dovednostech, což může učinit dítě zranitelnějším vůči šikaně nebo ho motivovat k šikanóznímu chování jako formě získání kontroly nad sociálním

¹¹⁶ BAX, Trent. *Iljin in the Making: The Life Course of Perpetrators of School Violence in South Korea*. Online. Asian journal of social science. 2019, roč. 47, č. 1, s. 3-32. ISSN 1568-4849. Dostupné z: <https://doi.org/10.1163/15685314-04701002>. s. 3.

¹¹⁷ Tamt., s. 17-21.

prostředím.¹¹⁸ Tyto poznatky poukazují na význam rodinné podpory a posilování samostatnosti dítěte jako klíčové prvky v prevenci šikany mezi mládeží v Jižní Koreji.

Mezi hlavní individuální faktory ovlivňující zkušenosti se školním násilím patří zejména pohlaví. Je opakovaně pozorováno, že chlapci se ve srovnání s dívkami stávají terčem školního násilí častěji, zatímco dívky jsou ve větší míře vystaveny verbálnímu násilí.¹¹⁹ Výzkum z roku 2015 provedený mezi studenty korejských základních, nižších středních škol a jejich rodiči toto tvrzení potvrzuje.¹²⁰ Chlapci se častěji stávají obětí šikany, protože bývají oproti dívkám impulzivnější, jsou více hyperaktivní a agresivní, což je může častěji vystavit konfliktním situacím.¹²¹ Zjištění zdůrazňuje význam pochopení genderových rozdílů v chování spojeného s šikanou a nutnost přizpůsobit preventivní strategie a intervence těmto odlišnostem.

Sociální konformita je typickým rysem korejské společnosti, která vyzdvihuje přizpůsobení se zavedeným společenským normám. Jedinci, kteří jsou vnímáni jako odlišní a odchylojí se od norem, se často stávají terčem šikany. Ta má sloužit jako forma nátlaku nutící je, aby se přizpůsobili společenským normám.¹²² Výzkum ukázal, že konformita u korejských adolescentů je často spojena s blízkým vztahem s rodiči, menším počtem neshod s nimi, s posílením pocitů viny vůči rodičům a vnímáním nátlaku rodičů na úspěch. Konformita také souvisí s podporou od učitelů a vrstevníků.¹²³ Vynucování konformity formou šikany se dá tedy považovat za extrémní přístup, který korejské adolescenti používají k prosazení dodržování společenských norem. To podtrhuje komplexní dynamiku mezi chováním jednotlivce a společenskými očekávaními.

¹¹⁸ BAEK, Ji-eun. *Käin simnidžok join, hwangjõngdžõk joini čiptan ttadollime mičchinũn jõnghjang (The effects of individual psychological factors and environmental factors on bullying among early adolescents)*. Online. The Journal of Play Therapy. 2015, roč. 19, č. 2, s. 1-16. 1226-7678. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002020215>. s. 9-12.

¹¹⁹ CHUNG, Haeun a CHUNG, Jongseri. *Čchõngsonjõn hakkjo pchongnjõk pchihäüi ühõm join (Risk Factors of Adolescents' Victimization by School Violence)*. Online. Čchõngsonjõn pokči jõngu. 2012, roč.14, č.1, s. 195-212. ISSN 1229-4705. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART001645150>. s. 198.

¹²⁰ BAEK, Ji-eun, 2015, s. 9.

¹²¹ Tamt., s. 3.

¹²² CHOI, Keunwon. *The social-psychological aspect of bullying in South Korea*. Online. Financial University under the Government of the Russian Federation, 2023. Dostupné z: ResearchGate, https://www.researchgate.net/publication/374542665_The_social-psychological_aspect_of_bullying_in_South_Korea. s. 42.

¹²³ JIANG, Yi; BONG, Mimi a KIM, Sung-il. *Conformity of Korean adolescents in their perceptions of social relationships and academic motivation*. Online. Learning and individual differences. 2015, roč. 40, s. 41-54. ISSN 1041-6080. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2015.04.012>. s. 52.

Jak již bylo řečeno ve druhé kapitole, přihlízející šikany mají velký vliv na průběh šikany a mohou zaujímat hned několik rolí, posilovatel a pomocník agresora, vnější pozorovatel a obránce oběti. Studie provedená na korejské střední škole identifikuje řadu psychosociálních a kontextuálních faktorů, které ovlivňují chování přihlízejících mezi korejskou mládeží. Vztahy s učiteli, empatie, postoje k šikaně a obavy o to, že se stanou obětí šikany, byly identifikovány jako významné faktory ovlivňující chování přihlízejících.¹²⁴ Zatímco empatie a dobré vztahy s učiteli mohou motivovat přihlízející k obraně oběti, obavy z vlastního šikanování mohou vést k pasivitě, dokonce i k podpoře agresora. Zdá se, že sebeúcta a schopnost řešit sociální problémy jsou faktory spojené pouze s chováním obránců oběti. Tyto poznatky naznačují, že vývoj účinných preventivních opatření proti šikaně by měl zohlednit několik klíčových faktorů, které mohou podpořit pozitivní chování přihlízejících.¹²⁵

V Jižní Koreji se v posledních letech stává vzhled jedním z klíčových aspektů každodenního života. Tento jev je označován termínem *lookismus*¹²⁶. Je spojen s vytvářením a následným dodržováním ideálů krásy. Často také souvisí s diskriminací lidí na základě jejich fyzického vzhledu. *Lookismus* se samozřejmě objevuje i v jiných zemích, ale v Korejské republice zůstává nejvíce prominentní. V Koreji je například běžné, že dostatečně kvalifikovaní žadatelé o pracovní místo, jsou odmítnuti kvůli svému vzhledu.¹²⁷ Proto by se dalo domnívat, že celkový vzhled by mohl mít významný vliv na šikanózní chování ve školách.

Studie z roku 2016 zkoumá vztah tělesné hmotnosti¹²⁸ a šikany u jihokorejských adolescentů. Zjištění naznačují, že nadváha u chlapců zvyšuje pravděpodobnost, že se stanou jak agresory, tak oběťmi fyzické šikany, na rozdíl od chlapců s normální váhou. Zajímavé je, že u dívek nebyla nalezena žádná podobná souvislost mezi tělesnou hmotností

¹²⁴ YANG, Seung Ae a KIM, Dong Hee. *Factors associated with bystander behaviors of Korean youth in school bullying situations A cross-sectional study*. Online. Medicine (Baltimore). 2017, roč. 96, č. 32, s. e7757-e7757. ISSN 0025-7974. Dostupné z: <https://doi.org/10.1097/MD.0000000000007757>. s. 1.

¹²⁵ Tamt., s. 5-6.

¹²⁶ Tento termín byl poprvé zaznamenán v roce 1978 v článku časopisu The Washington Post Magazine. Výraz vznikl jako reakce na diskriminaci, kterou prožívali lidé považovaní za méně atraktivní. Zdroj: SAFIRE, William. *The Way We Live Now: 8-27-00: On Language; Lookism*. In: The New York Times Magazine, 27.8.2000. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2000/08/27/magazine/the-way-we-live-now-8-27-00-on-language-lookism.html>.

¹²⁷ MIN, Seong-jae. *Obsessed with looks*. Online. In: TheKoreaTimes, 11.12.2023. Dostupné z: https://www.koreatimes.co.kr/www/opinion/2024/03/137_364724.html.

¹²⁸ Ve studii byla nadváha a obezita mezi účastníky definována na základě jejich indexu tělesné hmotnosti (BMI). Zdroj: KIM, Seung-gon; YUN, Ilhong a KIM, Jae-hong, 2016, s. 559.

a šikanou.¹²⁹ Další výzkum z roku 2013 tento názor, že chlapci, v závislosti na své tělesné hmotnosti, čelí šikaně častěji než dívky, podporuje.¹³⁰ Je tedy možné usoudit, že studenti, kteří se vymykají obecně přijímaným tělesným normám, se s šikanou setkávají častěji, přičemž je tento jev zvláště patrný u chlapců.

V Jižní Koreji mohou být citlivě zasaženy kritikou a posuzováním jejich zevnějšku zvláště dospívající dívky. Tento tlak je patrný zejména na sociálních sítích a internetových fórech, kde se sice dívky setkávají s pozitivními komentáři, ale zároveň čelí i ostré kritice a verbálním útokům, které mohou mít negativní dopad na jejich psychické zdraví. V některých případech může mít šikana založena na vzhledu tragické následky. Jako příklad může být uveden případ desetileté dívky ze Söulu, která byla svou spolužačkou označena za ošklivou. Šikana vyústila v momentě, kdy se jí začalo přezdívat hanlivým označením, které posléze používali i její přátelé. Následkem této šikany se v pouhých deseti letech léčí s depresí a trpí halucinacemi.¹³¹

Výzkum zabývající se relační šikanou mezi adolescenty v Koreji odhaluje významné rozdíly v emoční inteligenci a sociálních dovednostech mezi agresory a oběťmi šikany. Ačkoliv nelze tvrdit, že pachatelé šikany mají vždy vyšší úroveň emoční inteligence nebo lepší sociální dovednosti než oběti, výzkum poukazuje na to, že rozvoj zmiňovaných schopností mezi oběma skupinami je nerovnoměrný. Tyrani, často s vysokou mírou sebeúcty a sebedůvěry, efektivně využívají svou emoční inteligenci k manipulaci s oběťmi a získávání sympatií vrstevníků. Jsou vnímáni jako charismatické osoby, což umožňuje, aby jejich skutečné úmysly zůstaly skryté. Na druhé straně oběti šikany často vykazují nízkou sebeúctu a v mezilidských vztazích bývají méně obratní, což je činí zranitelnějšími vůči agresi a manipulaci. Někteří studenti s extrémními projevy chování, ať už se jedná o nadměrnou pasivitu či agresivitu, se také mohou stát terčem šikany. To naznačuje, že jak výrazná asertivita, tak i její absence mohou v rámci vztahů vyvolat negativní reakce, což

¹²⁹ KIM, Seung-gon; YUN, Ilhong a KIM, Jae-hong. *Associations Between Body Weight and Bullying Among South Korean Adolescents*. Online. The Journal of early adolescence. 2016, roč. 36, č. 4, s. 551-574. ISSN 0272-4316. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/0272431615577204>. s. 565.

¹³⁰ PARK, Jong Hyo. *Ttorä körophime jöngjangül mičchinün haksäng mit hakkjo tchüksöng tchamsäk: BMLwa hakkjo kongsi čipchjo čungsimüro (Exploration of Student and School Factors Influencing on Bullying Victimization)*. Online. Asian Journal of Education. 2013, roč. 14, č. 1, s. 69-95. ISSN 1229-9448. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART001753962>. S. 69.

¹³¹ KWAK, Do-jöng. *Jöhaksäng öňö pchongnjök ömoe čipčung (Verbální násilí studentek se zaměřuje na vzhled)*. Online. In: Tonga Ilbo, 17.1.2014. Dostupné z: <https://www.donga.com/news/Society/article/all/20140117/60222333/1>.

může vést k sociálnímu vyloučení.¹³² Další studie (2021) poukazuje na to, že popularita agresorů ve třídě má negativní dopad na sebeúctu nejen obětí, ale i studentů, kteří šikaně přímo nečelí. Žáci ve třídách, kde mají tyraní větší popularitu, mají nižší úroveň sebeúcty, což naznačuje, že i nepřímá vystavení šikaně ve třídě může snižovat sebeúctu tím, že vyvolává negativní emoce, jakou jsou hněv, úzkost, strach nebo pocity viny.¹³³ Toto poukazuje na složitost problematiky šikany, který vyžaduje komplexní přístup k jejímu řešení. Je potřeba intervencí, které se zaměřují nejen na oběti a agresory, ale i na vytváření pozitivního třídního a školního klimatu.¹³⁴

Sexuální orientace má významný vliv na zkušenosti se šikanou na jihokorejských školách. Studenti odlišné orientace než heterosexuální čelí v Koreji rozsáhlé šikaně, obtěžování a diskriminaci ze strany vrstevníků i učitelů. Problémy, kterým studenti čelí jsou různorodé a zakořeněné ve školní kultuře. Významným problémem je například sociální vyloučení, kterému jsou vystaveni nejen ze strany svých vrstevníků¹³⁵, ale také kvůli nedostatečnému zastoupení ve školních osnovách.¹³⁶ Dalším problémem je kyberšikana, se kterou se studenti musí vyrovnávat. V dnešní digitální době čelí tito studenti výhrůžkám a veřejnému zostuzení na internetu. Navíc kvůli anonymní povaze těchto útoků mají malou možnost obrany. Méně běžná je fyzická šikana, která zahrnuje jak fyzické útoky, tak sexuální obtěžování, jehož příčinou je skutečná nebo domnělá sexuální orientace oběti. Jeden z důvodů, proč je fyzická šikana hlášena méně, může spočívat v tom, že žáci nejsou ohledně své orientace otevření vůči učitelům. To může vést k situaci, kdy jsou fyzické útoky mylně identifikovány jako běžné konflikty nebo neshody mezi studenty a nikoliv jako projevy homofobní nebo transfobní šikany.¹³⁷

¹³² PARK, Sun-woo; OH, In-soo; LEE, Seung-yeon a JEONG, Ji-yeon. *Kwangjedžok čiptan pchongnjök siltchä mit jöngjang joine kwanhan čildžok jöngu (A Qualitative Study on the Actual Conditions and Influencing Factors of Relational Group Bullying)*. Online. CNU Journal of Educational Studies. 2022, roč. 43, č. 2, s. 29-64. ISSN 1738-9429. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002845085>. s. 42-44.

¹³³ LEE, Min-ah; SHIN, Cholkyun a KANG, Jeong-han. *How the Popularity of Bullies Influences the Self-Esteem of Their Classmates: A Study of First-Year Middle School Students in South Korea*. Online. Journal of interpersonal violence. 2021, roč. 36, č. 19-20, s. 9535-9556. ISSN 0886-2605. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/0886260519870164>. s. 9550-9551.

¹³⁴ Tamt., s. 9553.

¹³⁵ KOLHOFF, Dylan; MELGAR, Edgar; O'CONNOR, Carolyn; TANG, Nancy a THORESON, Ryan. "I thought of myself as defective": neglecting the rights of LGBT youth in South Korean schools. Online. Human Rights Watch, 2021. ISBN 978-1-62313-933-9. s. 1-2.

¹³⁶ Tamt., s. 45.

¹³⁷ KOLHOFF; MELGAR; O'CONNOR; TANG a THORESON, 2021, s. 26-27.

Svědectví Son Idžong, zveřejněné na Youtube, poskytuje pohled na osobní prožitky a dopady šikany v kontextu Jižní Koreje. Idžong se během studia na dívčí škole zamilovala do své kamarádky, což vyvolalo období zmatku a zjišťování informací na internetu a sociálních sítích. Když se o její situaci dozvěděly spolužačky, ztratila kamarády, ocitla se v izolaci a čelila šíření pomluv. Došlo i k urážlivým a dehonestujícím komentářům na platformě KakaoTalk¹³⁸ vůči její osobě.¹³⁹ Toto svědectví zobrazuje, jak může být zkušenost s nepochopením a šikanou kvůli sexuální orientaci devastující. Zdůrazňuje naléhavou potřebu otevřenosti a informovanosti ze stran školních systémů, aby se podobným situacím v budoucnosti předcházelo.

Výzkum zaměřený na školní násilí mezi studenty na počátku dospívání v Koreji odhalil, že školní prostředí má významný vliv na projevy šikanózního chování. Jedním ze zjištění bylo, že školní prostředí je vnímáno rozdílně podle typu školy. Základní školy jsou ve srovnání s nižšími středními školami méně konfliktní a více solidární. Existují však rozdíly ve vnímání tolerance násilí na základních školách, přičemž v chudších městských částech je hlášena vyšší tolerance vůči násilí. Dále bylo zjištěno, že rozdílné školní prostředí vnímané studenty je ovlivněno jak jejich individuálními psychologickými charakteristikami, tak jejich zkušenostmi ve školním životě. Studenti s vyšší mírou agrese a impulzivity vnímají školní prostředí jako více konfliktní.¹⁴⁰ Další studie zkoumala vztah mezi faktory školního násilí, jako jsou vztah s učitelem, postoj učitele k násilí, zkušenost s delikvencí a školní prostředí, a jeho projevy. Studie odhalila, že pozitivní vztah s učitelem a negativní vnímání školního prostředí jsou spojeny s nižší mírou školního násilí a lhostejného postoje k němu. Bylo zjištěno, že postoj učitelů k násilí a způsob, jakým se s ním vypořádají, hraje klíčovou roli v tom, jak často studenti školní násilí zažívají.¹⁴¹ Tato zjištění zdůrazňují význam školního prostředí na snižování šikanózního chování a

¹³⁸ KakaoTalk je jihokorejská aplikace sloužící primárně k posílání zpráv.

¹³⁹ *Bullied in Korean High School | THE VOICELESS #26*, 2019 [video na Youtube]. Sŏul: Asian Boss.

¹⁴⁰ KIM, Kyongjib. *Čchogi čchŏngsonjŏnŭi ttora pchongnjŏge jŏnghjange mičchinŭn join: hakkjo hwangjŏnggwa hakkurŭl čungsimŭro (Influencing Factors of Bullying of Early Youths: Based on School Climate and District)*. Online. Studies on Korean Youth. 2005, roč.16, č.1, s. 421-448. ISSN 1225-6366. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART001170221>. s. 444.

¹⁴¹ HAN, Seung-hee a BAIK, Jee-sook. *Hakkjo haü čhegje joini čchŏngsonjŏnŭi hakkjo pchongnjŏk kjŏnghŏmgwa hakkjo pchongnjŏk tchädoe mičchinŭn jŏnghjan (Effects of School System Factors on School Violence Experience and School Violence Attitude)*. Online. Youth facilities and environment. 2015, roč. 13, č. 4, s. 11-22. ISSN 1738-0170. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002052842>. s. 19.

podporují potřebu zaměřit se na vytváření pozitivního prostředí a kladných vztahů mezi učiteli a studenty.

Tato podkapitola se zaměřila na faktory, které přispívají ke školnímu násilí v Jižní Koreji. Zjištění naznačují, že efektivní řešení školního násilí vyžaduje komplexní přístup, který zohledňuje široké spektrum vlivů. Přístup k prevenci a řešení šikany v Koreji vyžaduje strategie, které zasahují do hlubších příčin tohoto problému.

4 Prevence šikany v Korejské republice

Vzhledem k rozmanitosti projevů šikany, jak bylo popsáno ve druhé kapitole, a jejich hlubokého zakořenění v sociálních a kulturních normách, se stává hledání efektivních řešení komplexním úkolem. Dopady šikany jsou hluboké a mohou mít dlouhodobé negativní následky na oběti a pachatele, stejně jako na celou školní komunitu. Zabývat se její prevencí je často mnohem snazší než řešit její dlouhodobé dopady.

Jak je uvedeno v předchozí kapitole, školní násilí v Jižní Koreji roste a představuje závažný sociální problém, který vyvolává rostoucí obavy. Je alarmující, že jak počet obětí, tak pachatelů stoupá, přičemž agresori vykazují rostoucí necitlivost vůči násilí. Oproti zemím jako Spojené státy nebo Norsko, které se aktivní prevencí šikany věnují od 70. let 20. století, začala Korejská republika čelit této výzvě mnohem později.¹⁴²

Problematika šikany je složitým jevem a neexistuje jediný způsob, který by ji vyřešil. Opatření jsou stejně komplexní jako samotný problém. K efektivní prevenci je potřeba celá řada opatření, která zahrnují nejen školy, ale i zapojení rodin a komunit.¹⁴³ Mělo by být v zájmu společnosti tomuto jevu předcházet. Tato kapitola se tedy zaměří na analýzu stávajících preventivních opatření v Korejské republice a také se pokusí zhodnotit jejich účinnost.

4.1 Základy prevence šikany

Za posledních několik let se znatelně zvýšil nárůst výzkumů zabývajících se prevencí školního násilí. Nárůst by se dal přičíst rostoucímu chápání šikany jako problému ovlivňujícímu nejen jednotlivce, ale také širší společnost.¹⁴⁴

Pedagog Bendl ve své knize zmiňuje předpoklady, kterých je potřeba dosáhnout k úspěšnému řešení šikany.¹⁴⁵ Jedná se zejména o:

¹⁴² KWAK, Keumjoo. *Intervention programs in South Korea*. In: *School Bullying in Different Cultures*. Cambridge University Press, 2016, s. 350-364. ISBN 9781107031890. Dostupné z: <https://doi.org/10.1017/CBO9781139410878.020>. s. 350-51.

¹⁴³ BENDL, Stanislav. *Prevence a řešení šikany ve škole*. Praha: ISV nakladatelství, 2003. ISBN 80-86642-08-9. S. 66.

¹⁴⁴ NATIONAL ACADEMIES OF SCIENCES, Engineering; RIVARA, Frederick P. a MENESTREL, Suzanne le. *Preventing bullying through science, policy, and practice*. Washington, DC: National Academies Press, 2016. ISBN 0-309-44070-X. S. 179.

¹⁴⁵ BENDL, 2003, s. 78.

- a) Přijetí možnosti, že šikana může na škole vzniknout a být přítomna;
- b) Odvaha oběti a proaktivní postoj komunity k hlášení incidentů relevantním institucím;
- c) Detailní zaznamenávání případů šikany a její pečlivé monitorování ze strany učitelů;
- d) Odborné vzdělání pedagogických pracovníků;
- e) Systematický přístup k šikaně, přičemž klíčové je do procesu prevence šikany zapojit všechny co s ní mají něco společného – žáky, učitele, rodinu a místní komunitu.¹⁴⁶

Tyto body představují základní předpoklady pro efektivní prevenci šikany. Zdůrazňují důležitost proaktivního zapojení celé školní komunity a potřebu komplexního plánu pro úspěšné řešení.

Přestože definice prevence není ustálena, dá se rozdělit do tří základních typů – primární, sekundární a terciární.¹⁴⁷ Jedná se o strategie, které jsou určeny ke snížení problémového chování mezi mladými lidmi.¹⁴⁸

Primární prevence představuje klíčový krok ve snaze v omezení nových případů šikany. Opírá se o strategie v rámci celé školní komunity a třídního prostředí.¹⁴⁹ Zahrnuje školy a další instituce a využívá se v situacích, kdy k šikaně doposud nedošlo. Prostřednictvím preventivních opatření se snaží vytvářet prostředí, kde je riziko vzniku šikany minimální.¹⁵⁰ Cílem je nejen snížit počet případů šikany skrze celoškolské a třídní iniciativy¹⁵¹, ale také posílit povědomí o problematice školního násilí. Tím se podporuje vytváření zdravějšího a bezpečnějšího vzdělávacího prostředí pro všechny.¹⁵²

¹⁴⁶ BENDL, 2003, s. 78–81.

¹⁴⁷ KWAK, Keumjoo. 2016, s. 351.

¹⁴⁸ ESPELAGE, Dorothy L. a SWEARER, Susan M. *Current Perspectives on Linking School Bullying Research to Effective Prevention Strategies*. In: Miller, Thomas W. *School violence and primary prevention*. New York: Springer, 2008, s. 335–353. ISBN 978-0-387-75660-8. s. 335

¹⁴⁹ Tamt., s. 335.

¹⁵⁰ KWAK, Keumjoo. 2016, s. 351.

¹⁵¹ ESPELAGE a SWEARER, 2008, s. 335.

¹⁵² BENDL, 2003, s. 88.

Sekundární prevence se snaží identifikovat faktory, které mohou k šikaně vést, a snížit je tím, že se věnuje jejich včasnému odhalení.¹⁵³ Převážně cílí na studenty, kteří jsou do šikany zapojeni okrajově, ať už jako přihlížející, nebo jako ti, kteří se do šikanování zapojují méně často či méně intenzivně.¹⁵⁴ Jde o situaci, kdy musí být zavedena opatření, která zabrání opětovnému výskytu.¹⁵⁵

Terciární prevence se zaměřuje na skupinu lidí, kteří se na školním násilí podílí často a intenzivně. Strategie jsou určeny pro studenty, kteří mohou v důsledku šikany trpět doprovodnými psychickými obtížemi, jako jsou úzkosti a deprese. Účelem je nejen snížit intenzitu šikany, ale také zabránit dalším komplikacím, které mohou z šikanování vyplynout. Cílem je celkové zlepšení situace a snížení negativních dopadů na zúčastněné studenty.¹⁵⁶

4.2 Zavádění opatření proti šikaně v Jižní Koreji

Školní násilí se v Koreji stává vážným společenským problémem v polovině 90. let. V té době se prevenci věnovaly zejména soukromé organizace. Vláda se problematice začala věnovat až v polovině prvního desetiletí 21. století. V roce 2004 byl přijat Zákon o prevenci a opatřeních proti násilí ve školách (dále jako zákon o prevenci školního násilí nebo pouze zákon)¹⁵⁷. Na základě tohoto zákona byl následující rok spuštěn první základní plán prevence a opatření proti násilí na školách. I přesto se však obavy ze školního násilí zvyšovaly. Věk obětí se neustále snižoval, objevovaly se nové formy násilí, řada tyranů své chování bagatelizovala, vznikaly organizované skupiny páchající násilí a bylo zaznamenáno předávání násilného chování mezi staršími a mladšími studenty.¹⁵⁸

¹⁵³ KWAK, Keumjoo. 2016, s. 351.

¹⁵⁴ ESPELAGE a SWEARER, 2008, s. 335.

¹⁵⁵ BENDL, 2003, s. 78.

¹⁵⁶ ESPELAGE a SWEARER, 2008, s. 335.

¹⁵⁷ KOREJSKÁ REPUBLIKA. *Hakkjo pchongnjök jebang mit täčchäge kwanhan põmnjul (Act on the Prevention and Countermeasures against Violence in Schools)*. In: Ministerstvo školství, 2024, číslo 19942. Dostupné z:

<https://www.law.go.kr/%EB%B2%95%EB%A0%B9/%ED%95%99%EA%B5%90%ED%8F%AD%EB%A0%A5%EC%98%88%EB%B0%A9%EB%B0%8F%EB%8C%80%EC%B1%85%EC%97%90%EA%B4%80%ED%95%9C%EB%B2%95%EB%A5%A0>.

¹⁵⁸ ČÖNG, Čejöng. „*Hakkjo pchongnjök jebang mit täčchäge kwanhan põmnjul*“ *kädžöngüi üüüwa kwadže (Význam a výzvy revize zákona o prevenci a opatřeních proti násilí ve školách)*. Online. Kjojuk čöngčhäk pchoröm. 2019. ISSN 1739-4325. Dostupné z: <https://edpolicy.kedi.re.kr/frt/boardView.do?strCurMenuId=65&pageIndex=1&pageCondition=10&nTbBoardArticleSeq=824498>.

V únoru 2009 byl uveden druhý základní plán prevence a opatření proti násilí na školách. Zaveden byl jako reakce na řadu problémů zaznamenaných během působení prvního plánu. Jednalo se například o pasivní přístup školních výborů vlivem obav z negativního vnímání škol veřejností, nedostatečný zájem a účast učitelů a chybějící odbornost. Tyto faktory byly identifikovány jako hlavní překážky efektivního řešení incidentů školního násilí. Klíčovými body druhého plánu bylo rozšíření infrastruktury pro zajištění bezpečnosti škol, posílení individuálního preventivního vzdělávání, zvýšení schopnosti jednotlivých škol reagovat na incidenty a zlepšení systému pro rehabilitaci agresorů a poskytování péče obětem.¹⁵⁹

V reakci na Kwŏn Sŭngminovu sebevraždu v roce 2011 byl oznámen komplexní plán k vymýcení školního násilí a vyhlášena politika nulové tolerance.¹⁶⁰ Mezi hlavní body plánu patřilo posílení role a odpovědnosti ředitelů a učitelů, vylepšení systému oznamování a vyšetřování šikany, poskytování ochrany a podpory obětem, posílení opatření pro oběti a pachatele, rozšíření preventivního vzdělávání a aktivit mezi vrstevníky, zavádění charakterového vzdělávání napříč vzdělávacími institucemi, posílení role rodiny a společnosti a opatření proti škodlivým faktorům, jako je závislost na hrách a internetu.¹⁶¹

Třetí základní plán prevence a opatření proti násilí na školách byl zahájen v roce 2014. Kládl důraz na preventivní programy založené na výchově charakteru, schopnost škol efektivně čelit problémům spojeným se školním násilím a na nalezení spravedlivých způsobů, jak řešit případy školního násilí.¹⁶² Současný (čtvrtý) plán prevence zmiňuje dosažené výsledky předchozího plánu. V rámci třetího plánu prevence školního násilí bylo dosaženo značného rozšíření infrastruktury pro ochranu a podporu obětí. Zvýšil se i počet specialistů v poradenství, což umožnilo poskytnout širší a kvalifikovanější podporu studentům v krizi. Další důležitou složkou byla diversifikace modelů podpůrných institucí.

¹⁵⁹ LEE, Seung-Hyun; KIM, Min-Kyu a SEO, Min-Su. *Hakkjo pchongnjök kahä haksäng čočchiüi silhjosöng hwakbo pangin (Countermeasures to Ensure the Effectiveness of the Measures on Aggressor Students in School Violence)*. Online. Söul: Korean Insitute of Criminology and Justice, 2023. ISBN 979-11-91565-88-1 93360. s. 23.

¹⁶⁰ ČÖNG, Čejöng, 2019.

¹⁶¹ KUNGMU ČCHONGNISIL. *Hakkjo pchongnjök kündžöl čonghap täččäk, 2012 (Komplexní plán k vymýcení školního násilí, 2012)*. Online. 2012. Dostupné z: <http://history.moe.go.kr/items/show/3475>. s. 26-32.

¹⁶² LEE, Seung-Hyun; KIM, Min-Kyu a SEO, Min-Su, 2023, s. 25.

Byly zavedeny nové modely podpory včetně rezidenčních programů nabízejících vzdělávací a léčebné služby.¹⁶³

Aktuálně užívaný plán byl zaveden v lednu 2020¹⁶⁴ a má být implementován do roku 2024.¹⁶⁵ Plán stanovuje několik klíčových bodů. Patří sem integrace vzdělávání o prevenci do učebních osnov, zvýšení počtu škol provozujících programy poradenství a využití pokročilých technologií, jako je umělá inteligence, pro podporu preventivních aktivit. Dále se zaměřuje na posílení schopnosti včasného odhalení násilí, zajištění spravedlnosti a profesionality při posuzování případů, rozšíření podpůrných systémů pro oběti a jejich rodiny. Poukazuje na důležitost rozšíření výchovného působení rodin a na potřebu lepší spolupráce mezi domácnostmi a vzdělávacími zařízeními. Zároveň podtrhuje nezbytnost posílit úlohu komunitních a místních autorit v tvorbě a udržování bezpečného prostředí pro studenty.¹⁶⁶

Vzhledem k předchozím trendům odhaduji, že pátý plán prevence proti šikaně bude představen na přelomu roku 2024 a 2025 a předpokládám, že bude stavět na základech předchozích iniciativ, odrážet aktuální vývoj v problematice šikany a zároveň přinese nové podněty.

4.2.1 Přehled aktuálních opatření a způsobů prevence šikany

a) Zákon o prevenci a opatřeních proti násilí ve školách

Zákon o prevenci a opatřeních proti násilí na školách představuje základní rámec pro řešení školního násilí v Jižní Koreji a zahrnuje široké spektrum opatření. Jeho obsah a dopad na školní prostředí jsou zásadní pro pochopení, jak Korejská republika přistupuje k problému školního násilí a jak se snaží chránit práva studentů. Analýza tohoto zákona nám umožní vykreslit, jak mohou legislativní opatření ovlivnit školní prostředí a bezpečnost.

¹⁶³ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, KOREJSKÁ REPUBLIKA. *Ce4čcha hakkjo pchongnjök jebang mit täčchäk kibon kjehök (Čtvrtý základní plán prevence a opatření proti násilí na školách)*. Online. 2020. Dostupné z: <https://www.moe.go.kr/boardCnts/viewRenew.do?boardID=316&lev=0&statusYN=W&s=moe&m=0302&opType=N&boardSeq=83086>. s. 7.

¹⁶⁴ LEE, Seung-Hyun; KIM, Min-Kyu a SEO, Min-Su, 2023, s. 28.

¹⁶⁵ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, KOREJSKÁ REPUBLIKA, 2020, s. 2.

¹⁶⁶ Tamt., s. 12, 20, 26, 31, 36.

Cílem zákona je stanovit opatření nutná pro prevenci a řešení školního násilí. Zaměřuje se na ochranu studentů, kteří se stali oběťmi šikany. Dále se soustředí na výchovu a vzdělání žáků, kteří se násilí dopouštějí a na mediaci mezi oběťmi a pachateli, aby se ochránila práva všech studentů. Tímto způsobem zákon podporuje rozvoj studentů jako zdravých členů společnosti.¹⁶⁷

Zákon dále definuje pojmy spojené s násilím ve škole, jako jsou šikana, oběť, agresor apod. Školní násilí je definováno v širokém rozsahu a zahrnuje například fyzické násilí, vyhrožování, pomluvy, ostrakizaci, kyberšikanu, a to jak uvnitř školy, tak mimo ni.¹⁶⁸ To poukazuje na rozpoznání šikany jako široké spektrum násilného chování, které může mít negativní dopad na studenty.

Zákon vymezuje role různých subjektů, jako jsou stát a místní samosprávy. Jejich hlavní odpovědností je vytvoření a udržení právního a institucionálního rámce, který podporuje prevenci školního násilí a poskytuje ochranu obětem. Navíc mají povinnost podporovat nevládní a mládežnické organizace v jejich iniciativách zaměřených na prevenci. Zákon zdůrazňuje začlenění doporučení těchto organizací do oficiální politiky. Pro řešení násilí zákon stanovuje řadu preventivních a nápravných opatření. Sem patří například vzdělávací programy zaměřující se na prevenci násilí, poradenské služby, ochranu obětí a nápravná opatření pro tyranu. Zákon navíc věnuje pozornost zranitelnějším studentům a obsahuje ustanovení, která jsou přizpůsobena studentům se zdravotním postižením. Zákon o prevenci klade důraz na okamžité hlášení případů školního násilí, každý svědek případu školního násilí je povinen co nejdříve informovat příslušnou školu či jiné orgány. Stát a místní vlády mají navíc povinnost zřizovat tísňové telefonní linky. Ty mají za úkol přijímat oznámení o šikaně a poskytovat poradenství. Dále také uznává citlivou povahu informací, které se týkají případů školního násilí. Zavádí přísné postihy za neoprávněné zveřejnění důvěrných informací, čímž chrání soukromí všech zúčastněných stran.¹⁶⁹

V kontextu primární, sekundární a terciární prevence poskytuje zákon o prevenci školního násilí komplexní rámec pro řešení této problematiky. Široké spektrum opatření umožňuje zařazení do těchto kategorií prevence, což poukazuje na promyšlený přístup. Primární prevence je zastoupena zaváděním právních a institucionálních struktur, které

¹⁶⁷ KOREJSKÁ REPUBLIKA, 2024.

¹⁶⁸ Tamt.

¹⁶⁹ Tamt.

podporují vytváření bezpečného školního prostředí a vzdělávacími programy zaměřenými na celou školní komunitu. Sekundární prevence se projevuje ve snahách o rychlé rozpoznání šikany a reakce na ni v podobě hlášení jejích incidentů a zřízení telefonních linek. Terciární prevence je zahrnuta v opatřeních, která cílí na oběti a agresory včetně poskytování podpory a rehabilitačních programů. Zákon tak představuje ucelený model pro efektivní prevenci šikany.

Je zásadní však prozkoumat praktickou efektivitu tohoto zákona v každodenním školním životě. Navzdory mnoha provedeným úpravám zákon stále čelí kritice za nedostatečnou efektivitu. Proto je nutné zákon dále rozvíjet a vylepšovat.¹⁷⁰

b) Vzdělávací programy

Vzdělávací programy jsou zásadním prvkem prevence šikany ve školním prostředí. Jejich implementace v Koreji je regulována legislativními požadavky, které jsou specifikovány v článku patnáct zákona o prevenci školního násilí. Tyto programy mají být uskutečňovány s ohledem na specifika školního prostředí, přičemž konkrétní podmínky, jako jsou jejich frekvence, trvání a formáty, jsou určeny ředitelem školy. Programy musí být realizovány alespoň jednou za školní semestr a měly by využívat různorodých vzdělávacích metod včetně přednášek a diskusí. Programy jsou většinou přizpůsobené cílové skupině – žáci, učitelé a rodiče. Pokud to ale obsah umožňuje, jsou možné i společné přednášky. Vzdělávací programy zaměřené na učitele se většinou soustředí na zákony týkající se šikany, reakce na násilí a metody vedení její prevence. Rodiče se učí tomu, jak znaky šikany rozpoznat, jak na ni reagovat a učí se o výchově charakteru v domácnosti.¹⁷¹

Také již zmiňovaná organizace BTF poskytuje vzdělávání v prevenci násilí na školách. Jejich vzdělávací programy se soustředí na mládež, učitele a rodiče/pečovatele. Programy jsou navrženy tak, aby poskytovaly ucelené informace o různých formách šikany (verbální,

¹⁷⁰ Hong, Seokhan. *Hakkjo pchongnjök jebang mit täčhäge kwanhan põmnjurüi mundžedžömgwa käsön pangan (The Problems and Improvement of School Violence Prevention Act)*. Online. Wöngwang põpchak. 2016, roč. 32, č.1, s. 7-33. ISSN 1598-429X. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002093749>. s. 10.

¹⁷¹ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, KOREJSKÁ REPUBLIKA a The Institute of School Violence Prevention. *Hakkjo pchongnjök saančhōri kaidūbuk (Příručka pro řešení školního násilí v roce 2024)*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.moe.go.kr/boardCnts/viewRenew.do?boardID=316&lev=0&statusYN=W&s=moe&m=0302&opType=N&boardSeq=98297>. s. 10.

kybernetické apod.). Vzdělávací obsah je přizpůsoben specifickým potřebám každé cílové skupiny. Studenti se například učí rozpoznávat školní násilí, rozlišovat mezi neškodným žertem a škodlivým chováním a jsou seznámeni s dopady, které může mít zamlčování šikany a s metodami, jak se jí vyhnout nebo řešit. Přednášky mohou být formou prezenční nebo online. Rodičům nebo zákonným zástupcům jsou představeny legislativní základy týkající se školního násilí a jejich role v prevenci. Učitelé se také učí základům právních aspektů školního násilí a jsou jim vysvětleny postupy pro řešení incidentů šikany. Tyto programy jsou placené a ceny se liší v závislosti na počtu účastníků, jejich formátů a regionu.¹⁷²

Celostátní vzdělávací program *Ŏullim* je zajišťován ministerstvem školství a je cílen na žáky základních a nižších a vyšších středních škol. Program byl zaveden v roce 2013 v reakci na stoupající nárůst školního násilí. Byl vytvořen tak, aby byl flexibilní a přizpůsobitelný potřebám jednotlivých tříd a ročníků. Doporučuje se, aby byl integrován do jedenácti vyučovacích hodin každý školní rok.¹⁷³ Zaměřuje se na šest klíčových kompetencí žáků – empatie, komunikace, regulace emocí, sebeúcta, řešení konfliktů a pochopení a zvládnutí školního násilí.¹⁷⁴ Součástí programu *Ŏullim* jsou také vzdělávací materiály, které jsou dostupné na webových stránkách Centra pro podporu vzdělání v oblasti školního násilí (*Hakkjo pchongnjök jebang kjojuk čiwön sentchö*). Studijní materiály jsou rozdělené do pěti kategorií – pro žáky první a druhé třídy, třetí a čtvrté třídy, páté a šesté třídy základních škol, nižší a vyšší střední školy. Tyto materiály není možné využívat pro komerční účely.¹⁷⁵

Výsledky průzkumu zabývajícího se účinností programu *Ŏullim* poukazují na významné zlepšení ve všech klíčových kompetencích programu, zejména v oblastech komunikace, řešení konfliktů a emoční regulace napříč všemi věkovými skupinami studentů. Po zavedení programu vnímali zlepšení psychosociálních schopností studentů i

¹⁷² PCHURŮN NAMU ČÄDAN. *Čhadžakanün jebang kjojuk (Návštěva preventivní výchovy)*. Online. In: PchurŮn namu čädan. Dostupné z: https://www.edujikim.com/prevent/prevent_intro.asp.

¹⁷³ KIM, Hanseo a KIM, Jungsub. *Hakkjo pchongnjök jebang kjojuk ōullim pchorogůrämůi hjogwa punsök (An Analysis of the Effectiveness of School Violence Prevention Education Program)*. Online. Journal of cognitive Enhancement and Intervention. 2023, roč.14, č.1, s. 87-104. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002943406>. s. 88.

¹⁷⁴ HAKKJO PCHONGNJÖK JEBANG KJOJUK ČIWÖN SENTCHÖ (NYPI). *Ŏullim pchůrogůräm sogä (Představení programu Ŏullim)*. Online. In: Hakkjo pchongnjök jebang kjojuk čiwön sentchö. Dostupné z: <https://www.stopbullying.re.kr/board?menuId=MENU00345&siteId=SITE00002>.

¹⁷⁵ HAKKJO PCHONGNJÖK JEBANG KJOJUK ČIWÖN SENTCHÖ (NYPI). *Ŏullim kibon pchůrogůräm (Základní program Ŏullim)*. Online. In: Hakkjo pchongnjök jebang kjojuk čiwön sentchö. Dostupné z: <https://www.stopbullying.re.kr/board?menuId=MENU00354&siteId=SITE00002#n>.

učitelé. Analýza ukazuje, že na efektivitu programu má vliv i jeho kontinuita a pravidelnost. Například programy, které trvaly dva až tři roky, ukázaly lepší výsledky v rozvoji empatie, řešení konfliktů a regulace emocí.¹⁷⁶ Magisterská práce z roku 2019 zabývající se efektivitou programu *Ŏullim* na nižších středních školách v provincii Kjŏnggi pozitivní vliv programu potvrzuje. Výsledky ukázaly, že studenti, kteří se programu zúčastnili (experimentální skupina), vykazovali statisticky výrazná zlepšení v pochopení školního násilí, v postojích k němu a ve způsobech jeho řešení ve srovnání s kontrolní skupinou, která programem neprošla.¹⁷⁷

Kromě oficiálních vzdělávacích programů by se taky daly využívat multimediální zdroje, které se na problematiku šikany zaměřují a jsou přístupné široké veřejnosti. Například na platformě YouTube se nachází velké množství vzdělávacích videí, která představují různé aspekty šikany prostřednictvím příběhů, rozhovorů a animací. Videá nabízí nahlédnutí do reálných situací, poskytují praktické rady a sdílejí osobní zkušenosti, což vede k lepšímu pochopení problematiky a jejích následků. Oblíbené digitální komiksy v Koreji *webtoony* také často zpracovávají téma šikany. Například úřad pro vzdělání v Severní Čolle vytvořil *webtoonon* (viz. příloha 1) právě s touto tematikou. Tímto způsobem mohou média doplňovat tradiční vzdělávací metody a přispívat k hlubšímu pochopení a efektivnější prevenci školního násilí. Zahrnutí multimediálních materiálů, jako jsou například videa o šikaně na sociální sítích a online platformách, kde mladiství tráví spoustu času, považují za efektivní cestu, jak rozšířit povědomí o šikaně a podpořit její prevenci.

c) Projekt Wee

Projekt Wee byl zahájen v roce 2008 a klade si za cíl chránit studenty před různými krizovými faktory, mezi které patří i školní násilí. Tento projekt klade důraz na vytváření bezpečného vzdělávacího prostředí, které studenty chrání a podporuje jejich psychické a

¹⁷⁶ KIM, Hanseo a KIM, Jungsub, 2023, s. 101-102.

¹⁷⁷ KIM, Moo Suk. *Hakkjo pchongnjŏk jebang „Ŏullim pchŭrogŭrŏm“i čunghaksŏngŭi hakkjo pchongnjŏk insikgwa tŏčchŏ mit tchŏdo bjŏnhwae mičchinŭn hjogwa (The Effect of ‘Eoullim Program’ on the Middle School Students Perception of School Violence and Response and Attitude Change)*. Sŏul, 2019. Magisterská práce. Kookmin University. Dostupné z: <https://dl.nanet.go.kr/SearchDetailView.do?cn=KDMT1202008445>. s. VII.

emocionální zdraví.¹⁷⁸ Projekt představuje proaktivní přístup k prevenci školního násilí a podpoře duševního zdraví a rozvoji mladých lidí.

Projekt se skládá z Wee tříd, Wee center a Wee škol, přičemž každá část má jedinečnou roli v podpůrném systému.¹⁷⁹ Třídy Wee jsou zřízené přímo ve školním prostředí a jsou základní jednotkou projektu. Poskytují okamžitou podporu studentům, kteří čelí emocionálním nebo sociálním problémům, které mohou vést k školnímu násilí nebo jiným formám problémového chování. Wee třídy jsou řízeny školními poradci, kteří poskytují individuální, skupinové a specializované poradenství.¹⁸⁰

Wee centra jsou poradenská a vzdělávací zařízení pod záštitou místních vzdělávacích úřadů a slouží jako druhý stupeň podpory, který nabízí specializovanější služby než Wee třídy.¹⁸¹ Centra jsou určena pro studenty, kteří vyžadují specializovanější diagnostiku, poradenství a terapeutické služby. Nabízejí „one-stop“ služby, které zahrnují diagnostiku, poradenství a léčbu a jsou zajištěné týmem odborníků, mezi které patří kliničtí psychologové, sociální pracovníci a profesionální poradci.¹⁸²

Wee školy jsou třetím stupněm podpory a jsou zřizovány a provozovány na úrovni městských nebo provinčních školních rad.¹⁸³ Hlavní funkce Wee škol jsou zaměřeny na poskytování průběžných poradenských služeb a vzdělávání na míru pro studenty, kteří se potýkají s vážnými problémy ve škole nebo mají obtíže s adaptací a potřebují dlouhodobou péči a vzdělávání. Školy jsou navrženy tak, aby pomohly těmto studentům zlepšit nejen jejich schopnost adaptace na školní prostředí, ale také posílit jejich schopnost pokračovat ve vzdělání.¹⁸⁴

¹⁷⁸ Ü(WEE) PCHŮRODŽEKTCHŮ. *Saöp jönhjök (Historie organizace)*. Online. In: Ü(Wee) Pchürodžektchü. Dostupné z: https://www.wee.go.kr/home/cms/cmsCont.do?cntnts_sn=21.

¹⁷⁹ KOREJSKÁ REPUBLIKA. *Ü(Wee) pchürodžektchü saöp kwalli-unjöng kwanhan kjudžöng (Řízení podniku Wee projekt-provozní předpisy)*. In: Ministerstvo školství, 2020, číslo 328. Dostupné z: <https://www.law.go.kr/admRulLsInfoP.do?chrClsCd=&admRulSeq=2100000187111>.

¹⁸⁰ LEE, Joo Youn; JAE, Young Chung; PARK, Juhyoung; JOO, Hyun Jun a JUNG, Sung Soo. *Hakkjo pchongnjök jebang kojuk mit čchirjo kigwanürosö wee sentchö unjöng siltchä punsök (Operation condition analysis of 'Wee center' as an institute for educating and treating bullies and victims)*. Online. The Journal of Educational Administration. 2013, roč.31, č.2, s. 67-89. ISSN 1226-8755. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART001791210>. s. 4.

¹⁸¹ LEE, Joo Youn; JAE, Young Chung; PARK, Juhyoung; JOO, Hyun Jun a JUNG, Sung Soo, 2013, s. 2.

¹⁸² Tamt., s. 4.

¹⁸³ LEE, Joo Youn; JAE, Young Chung; PARK, Juhyoung; JOO, Hyun Jun a JUNG, Sung Soo, 2013, s. 2.

¹⁸⁴ KJÖNGSANGNAMDO KJOJUKČCHÖNG. *2021 Wee pchürodžektchü saöp čchudžin kjehök (Obchodní plán Wee projektu pro rok 2021)*. Online. 2021. Dostupné z: https://www.gne.go.kr/upload_data/board_data/character3/164186106281896.pdf. s. 15.

Wee třídy, centra a školy poskytují širokou škálu služeb. Od okamžité podpory ve školním prostředí po specializovanou diagnostiku, poradenství a psychologické služby, které jsou zajištěné týmem odborníků. Tento systém zajišťuje studentům přístup k potřebné podpoře ve správný čas, což umožňuje efektivněji řešit jejich specifické potřeby.

d) Kodex odpovědnosti za školní kulturu

Kodex odpovědnosti za školní kulturu (dále pouze jako Kodex) je relativně nová iniciativa vyvinutá Korejským výzkumným institutem pro politiku mládeže (*Hanguk čchöngsonjön čöngdžäk jönguwön*), která se snaží o posílení školní kultury a prevenci šikany v Korejské republice. Tato strategie zdůrazňuje význam společného závazku a spolupráce mezi všemi členy školní komunity (žáci, učitelé, rodiče) při vytváření pozitivního školního prostředí.¹⁸⁵

Hlavní cíle a směry Kodexu jsou zaměřeny na integrování preventivních opatření proti školnímu násilí do běžných školních aktivit a vzdělávacích programů, aby se vytvořila společná základna porozumění mezi všemi členy školní komunity. Klíčovým aspektem je přizpůsobení těchto programů specifickým podmínkám každé školy. Cílem je především vytvořit prostředí, kde je každý člen školní komunity informován o svých právech a odpovědnostech a je aktivně zapojen do jejich prosazování a dodržování.¹⁸⁶

Průvodce Kodexu nabízí metodiku pro jeho zavedení a provoz. Implementace je rozdělena do čtyř fází během školního roku. První fáze se odehrává během prvních dvou až třech měsíců a zahrnuje analýzu okolností, které jsou specifické pro určitou školu. Toto období je klíčové nejen pro vytvoření základního plánu implementace, který zohledňuje individuální potřeby a cíle školy, ale také pro zvýšení povědomí mezi všemi zúčastněnými stranami o významu školní kultury. Další fází je příprava, která probíhá ve třetím měsíci. Školy se připravují na zavedení Kodexu tím, že provádějí vzdělávací aktivity pro členy školní komunity. Cílem je vytvořit příznivé podmínky pro závazek a zajistit, že všichni členové komunity jsou dostatečně informováni a připraveni na jeho přijetí. Třetí fáze je období, kdy jsou všechny plánované aktivity a programy skutečně realizovány. Všechny strany, včetně studentů, pedagogického personálu a rodičů, jsou zapojeny do různých

¹⁸⁵ HANGUK ČCHÖNGSONJÖN ČÖNGDŽÄK JÖNGUWÖN (NYPI). *Hakkjo munhwa čchägim kjujak kaidübuk* (Průvodce kodexem odpovědnosti za školní kulturu). Online. 2024. Dostupné z: https://www.gne.go.kr/upload_data/board_data/workroom/170968801586587.pdf. s. 4.

¹⁸⁶ Tamt., s. 5-6.

iniciativ. Čtvrtá a závěrečná fáze je obdobím zhodnocení a zveřejnění výsledků. Po roce úsilí školy zpracují data z různých uskutečněných aktivit. Následuje identifikace oblastí pro zlepšení a plánování dalších kroků pro následující školní rok.¹⁸⁷

Kodex je založen na etických zásadách a jeho podepsání vyjadřuje morální závazek podporovat zdravé školní prostředí, nikoli právní povinnost. Jde o dobrovolný závazek členů školní komunity k podpoře zdravého prostředí, kde jsou vzájemný respekt a opatření proti šikaně běžnou součástí školního života.¹⁸⁸

Kodex se jeví jako klíčový k vytvoření bezpečného školního prostředí. Podtrhuje odpovědnost jednotlivce a podporuje kulturu vzájemného respektu. Proto věřím, že tato iniciativa může přinést podstatnou pozitivní změnu.

e) Nahlašovací centra a telefonní linky

Podle Zákona o prevenci školního násilí je každý, kdo je svědkem školního násilí nebo se o něm dozví, povinen tuto událost nahlásit škole nebo příslušným organizacím.¹⁸⁹

Tísňové linky, jako je linka 117 Centra pro hlášení školního násilí (*Hakkjo pchongnjök singo sentchö*), představují klíčovou součást systému prevence a reakce na školní násilí v Jižní Koreji. Linka nabízí okamžitou a dostupnou podporu pro oběti školního násilí, jejich rodiny a svědky. Centrum bylo původně zřízeno v roce 2004 jako služba zaměřená na boj proti sexuálnímu vykořisťování mládeže. V roce 2005 začalo přijímat také hlášení o školním násilí. Po smrti Kwön Süngmina debata o nutnosti posílit opatření proti školnímu násilí zintenzivněla. V reakci na to byla služba tísňové linky 117 oficiálně začleněna do celostátního systému prevence školního násilí. Také se rozšířila do všech regionálních policejních úřadů. Tímto se linka stala zásadním nástrojem pro okamžitou pomoc a podporu obětem. Centrum je přístupné 24 hodin denně prostřednictvím telefonu i aplikace. To umožňuje obětem, jejich rodinám nebo svědkům školního násilí kontaktovat centrum kdykoliv je potřeba. Personál centra se skládá z profesionálů z řad policie a odborníků z ministerstva školství a ministerstva pro rovnost pohlaví a rodin. Po přijetí hlášení pracovníci centra zhodnotí situaci a podle závažnosti poskytují okamžitou pomoc nebo

¹⁸⁷ HANGUK ČCHÖNGSONJÖN ČÖNGDŽÄK JÖNGUWÖN (NYPI), 2024, s. 10.

¹⁸⁸ Tamt., s. 30.

¹⁸⁹ KOREJSKÁ REPUBLIKA, 2024.

odkazují případ na další relevantní služby. V případech, kdy je situace vážnější, může dojít k rychlému zásahu policie nebo k zapojení školního poradenského systému.¹⁹⁰

Od roku 1995 provozuje organizace BTF tísňovou linku 1588-9128, která nabízí nejen krizové poradenství, psychologickou a emoční podporu, ale také praktické rady a řešení jak pro oběti, tak pachatele školního násilí. Tato služba je k dispozici každý všední den od 9:00 do 20:00 a v sobotu od 9:00 do 13:00.¹⁹¹

f) Specializovaní školní policisté

V rámci opatření v boji proti školnímu násilí byl v Jižní Koreji v roce 2012 zaveden program specializovaných policistů na školách (*Hakkjo pchongnjök kjöngčchalghan*). Tito policisté mají roli bezpečnostních pracovníků, kteří působí ve školním prostředí a zajišťují tamní bezpečnost a prevenci kriminality. Původně mezi tři hlavní úkoly školního policisty patřilo působení jako bezpečnostního specialisty a strážce práva, řešení problémů a propojení školy s komunitními zdroji a zastávání role pedagoga.¹⁹² K prosinci 2023 došlo k navýšení pracovní síly o 105 osob, čímž se celkový počet zvýšil na 1127. Toto opatření bylo reakcí na rozšíření jejich rolí v prevenci šikany. Jejich povinnosti nyní navíc zahrnují spolupráci s vyšetřovateli školního násilí a účast ve výběrech pro kontrolu školního násilí. Také jsou v plánu iniciativy, které mají zvýšit morálku těchto pracovníků a podporovat je v jejich každodenní práci.¹⁹³

g) Výbor pro kontrolu školního násilí

Výbory jsou zřizovány na základě zákona o prevenci školního násilí v rámci vzdělávacích podpůrných úřadů nebo jiných příslušných institucí v případě, že takový úřad neexistuje. Výbor se skládá z deseti až padesáti členů a minimálně třetina členů musí být

¹⁹⁰ TÄHAN MINGUK KJÖNGČHALČHÖNG. *Hakkjo pchongnjök idže kuman! „117 hakkjo pchongnjök singo sentchö“ pangmungi (Zastavte šikanu! "Návštěva tísňové linky školního násilí 117 ")*. Online. In: Tähän Minguk Kjöngčchalčhög. Dostupné z: <https://blog.naver.com/polinlove2/221030613084>.

¹⁹¹ PCHURÜN NAMU ČÄDAN. *Sangdam, saöp (Poradenství, služby)*. Online. In: Pchurün namu čädan. Dostupné z: <https://btf.or.kr/business/bus01.asp?scrID=0000000108&pageNum=3&subNum=1&ssubNum=1>.

¹⁹² LEE, So-young. *School Anti-bullying Policies in Korea: Development and Limitations*. Online. Korean Journal of Converging Humanitie. 2016, roč. 4, č. 2, s. 25-43. ISSN 2288-7512. Dostupné z: <https://doi.org/10.14729/converging.k.2016.4.2.25>. s. 31.

¹⁹³ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, KOREJSKÁ REPUBLIKA. *Hakkjo pchongnjök čöndam čosagwan sinsölhago hakkjo čöndam kjöngčchalghan 105mjöng čüngwön hakkjo kjosa, aksöng minwönsö pösöna „kjojug“e jöngnjang čipčung (Zřízení vyšetřovatelů specializujících se na školní násilí a navýšení počtu školních policistů o 105 osob, aby se školy a učitelé mohli osvobodit od škodlivých stížností a soustředit se na vzdělávání)*. Online. 2023. Dostupné z: <https://if-blog.tistory.com/14685>. s. 3.

tvorena rodiči studentů škol spadajících do příslušného školského obvodu. Předseda komise má povinnost svolat zasedání v několika případech. Mezi ty patří situace, kdy o to požádá více než čtvrtina členů komise, ředitel školy, oběť školního násilí nebo její zákonný zástupce. Zasedání je také nutné, pokud bylo přijato nahlášení o případu šikany nebo pokud došlo k vyhrožování nebo mstění ze strany pachatele. Kromě toho může předseda svolat zasedání, kdykoli to považuje za nezbytné.¹⁹⁴

Jak bylo zmíněno v sekci o školních policistech, v rámci posilování profesionality a spravedlnosti výborů pro opatření proti školnímu násilí jsou zaváděna nová opatření. Ta zahrnují povinné jmenování školních policistů a zvýšení podílu právních expertů ve výborech k zajištění důkladnějšího a objektivnějšího řešení případů školního násilí.¹⁹⁵

Je klíčové, aby byly během zasedání vytvořeny a uchovány zápisy, které zahrnují informace o čase a místě konání, seznamu přítomných členů, diskutované body a přijatá rozhodnutí. U zasedání musí být přítomna více než polovina registrovaných členů komise a rozhodnutí jsou přijímána většinovým hlasem přítomných členů.¹⁹⁶

h) Program Modrý slon

Modrý slon (*Pchurŭn kchokkiri*) je program zaměřený na prevenci kybernetické šikany mezi mladými lidmi a je veden společností Samsöng ve spolupráci s již zmiňovanou organizací BTF. Program byl zahájen v roce 2020 a zahrnuje několik hlavních bodů – online a osobní vzdělávací programy pro školy, psychologické poradenství pro oběti, kampaně proti kybernetickému násilí, výzkum příčin, vytváření politik proti kybernetickému násilí a vývoj platform. Od roku 2020 se do programu zapojilo přes 710 tisíc účastníků, přičemž cílem do roku 2030 je rozšířit dosah na 3 miliony lidí.¹⁹⁷ Projekt také spolupracuje s korejskými hudebními skupinami. Například jako ambasadory projektu byly jmenovány skupiny Teen Top a AB6IX. Ty pomáhají s propagací programu a jeho cílů prostřednictvím různých akcí a materiálů, jako jsou propagační videa a účast na

¹⁹⁴ ČCHATKKI SŪUN SÄNGHWAL PÖMNJÖNG ČONGBO. *Hakkjo pchongnjök täčchäk simüi üwönhö sölčchi mit unjöng ttüt (Zřízení a fungování výboru pro kontrolu školního násilí)*. Online. In: Čchatkki süun sänghwal pömnjöng čongbo. Dostupné z: https://easylaw.go.kr/CSP/CnpClsMain.laf?popMenu=ov&csSeq=1408&ccfNo=4&cciNo=2&cnpClsNo=1&menuType=cnpcls&search_put=.

¹⁹⁵ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, KOREJSKÁ REPUBLIKA, 2023, s. 3-4.

¹⁹⁶ ČCHATKKI SŪUN SÄNGHWAL PÖMNJÖNG ČONGBO.

¹⁹⁷ SAMSUNG. *Kchämpein sogä (Představení kampaně)*. Online. In: Samsung. Dostupné z: <https://www.samsungsem.com/kr/bepuco/campaign.do>.

veřejných akcích.¹⁹⁸ Spolupráce se skupinami je zajímavý způsob, jak propojit zábavní průmysl se vzděláváním a přitom šířit důležité téma kyberšikany a její prevence.

Z dostupných statistických dat, která jsou podrobněji analyzována ve třetí kapitole, vyplývá, že i přes přijetí řady opatření, je stále prostor pro zlepšení. Nárůst případů tradiční šikany mezi lety 2022 a 2023 naznačuje, že současné strategie nemusí být plně efektivní. Proto je důležité přehodnotit dosavadní přístupy a zvážit zavedení nových programů a opatření.

Mezi novější opatření patří například Kodex odpovědnosti za školní kulturu. Tato iniciativa může představovat významný krok k efektivnímu řešení šikany, přičemž jeho účinnost bude třeba pečlivě sledovat a hodnotit v nadcházejících letech.

Přestože jsou k dispozici statistiky zabývající se výskytem šikany, existuje značný nedostatek výzkumů, které by se hlouběji efektivitou zmiňovaných opatření zabývaly. To omezuje možnosti hodnocení a následného upravování stávajících strategií. Jako příklad programu s několika existujícími výzkumy lze uvést vzdělávací program *Öullim*, který se zaměřuje na klíčové kompetence jako empatie a řešení konfliktů a je pravidelně hodnocen s pozitivními výsledky. Výzkumy z roku 2019 a 2023 ukazují statisticky výrazná zlepšení u studentů, což potvrzuje pozitivní vliv programu na pochopení a řešení školního násilí.

Zatímco mezi lety 2022 a 2023 došlo k nárůstu tradiční šikany, kybernetická šikana zaznamenala pokles. Program Modrý slon mohl k tomuto vývoji přispět, ale podíl jeho vlivu na snížení případů kyberšikany nelze bez dalšího výzkumu jednoznačně určit. To podtrhuje potřebu zavedení pravidelných výzkumů zaměřujících se na evaluaci preventivních opatření a programů.

¹⁹⁸ PCHURŮN KCHOKKIRI. *Pchurŭn čingudŭl (Modří přátelé)*. Online. In: Pchurŭn kchokkiri. Dostupné z: <https://www.bepuco.or.kr/pages/blueElephant/friends>.

Závěr

Hlavním účelem této práce bylo představit a prozkoumat problematiku šikany na jihokorejských školách se zaměřením na její výskyt, příčiny a preventivní opatření.

Ačkoliv byla šikana v Korejské republice v minulosti často přehlížena, stala se v posledních dekádách předmětem společenské a akademické diskuse. Tento nárůst pozornosti reflektuje rostoucí uznání dopadů, které může šikana mít nejen na jednotlivce, ale i na celkovou atmosféru ve školním prostředí a širší společnosti.

Analýza terminologie související s šikanou v první kapitole odhalila, že s rozeznáním školního násilí jako významného společenského problému v 90. letech se vyvíjely i pojmy k jeho označení. Výrazy jako *wangtta*, *ŭntta*, *čöntta* a *ččintta* reflektují specifika školního násilí a kulturních souvislostí, ve kterých se šikana odehrává. Toto hlubší porozumění jazyka obohacuje naše vnímání šikany v korejském sociokulturním kontextu. Všechny zmíněné výrazy jsou složeninou obsahující slovo „*ttadolim*“, které v překladu znamená „vyvrhel“. To zdůrazňuje vnímání šikany v Koreji jako proces, kdy je jedinec vytlačen mimo sociální skupinu.

Práce také poukazuje na řadu faktorů, které přispívají k výskytu šikany v Jižní Koreji a zdůrazňují složitost problematiky šikany ve vysoce konkurenčním vzdělávacím prostředí. Akademický tlak, rodinné prostředí, sociální konformita, nízké sebevědomí a negativní školní prostředí patří mezi klíčové příčiny, které vyžadují cílené preventivní opatření. Proti šikaně je potřeba bojovat komplexním způsobem, který zahrnuje zlepšení školního prostředí, posilování rodinné podpory a vzdělávání veřejnosti. Školy by měly implementovat programy, které podporují pozitivní mezilidské vztahy a učí mladistvé řešit konflikty a rozvíjet emoční inteligenci. Rodiče by měli být více zapojeni do školního života svých dětí a měli by se vzdělávat v oblastech komunikace a pozitivních výchovných praktik.

Analýza aktuálních opatření a způsobů prevence šikany představuje zásadní část této práce a odhaluje komplexnost a různorodost strategií boje proti školnímu násilí v Jižní Koreji. Základem prevence je Zákon o prevenci a opatřeních proti násilí na školách, který poskytuje komplexní legislativní rámec. Ten zahrnuje široké spektrum opatření od ochrany obětí, přes výchovu agresorů, až po mediaci sporů. Tento zákon je základem pro mnoho dalších iniciativ včetně různých vzdělávacích programů, výborů pro kontrolu školního

násilí apod. I přes implementaci řady programů je však dle statistik šikana na vzestupu a stále existuje mnoho výzev, které brání jejich plné účinnosti. Pozitivně lze však z uvedených opatření hodnotit vzdělávací program *Öullim*, který již několik let ukazuje uspokojivé výsledky v boji proti šikaně.

Vzhledem k rostoucímu vlivu digitálních technologií a sociálních médií je také důležité se zaměřit na kybernetickou šikana, která představuje nové výzvy pro školy a společnost. Budoucí výzkumy by se měly věnovat efektivitě existujících preventivních programů a vývoji nových přístupů, které by se zabývaly dynamikou digitálního světa.

Jelikož byla práce limitovaná časem a délkou, na kyberšikanu se nezaměřuje příliš podrobně, tudíž nebylo možné plně prozkoumat všechny aspekty tohoto problému a její prevence. Do budoucna by mohlo být také zajímavé zkoumání školního násilí vůči dětem z multikulturních rodin. Bylo by přínosné zkoumat, do jaké míry může v Jižní Koreji šikana ovlivňovat rasismus nebo xenofobie, což jsou faktory, které mohou mít zásadní vliv na dynamiku mezilidských vztahů ve školním prostředí.

I přes zmíněná omezení však práce přispívá k hlubšímu pochopení specifik šikany v jihokorejském kontextu a na základě existujících studií poukazuje na složitost a různorodost tohoto problému. Domnívám se, že Korejská republika musí neustále vyvíjet a uplatňovat nové přístupy a strategie, které pomohou utvářet bezpečnější a podporující vzdělávací prostředí.

Seznam použitých zdrojů

Zdroje v anglickém jazyce

BAUMAN, Sheri a DEL RIO, Adrienne. *Preservice Teachers' Responses to Bullying Scenarios*. Online. Journal of educational psychology. 2006, roč. 98, č. 1, s. 219-231. ISSN 0022-0663. Dostupné z: <https://doi.org/10.1037/0022-0663.98.1.219>. [cit. 2024-01-24].

BAX, Trent M. *A Contemporary History of Bullying & Violence in South Korean Schools*. Online. Asian Culture and History. 2016, roč. 8, č. 2, s. 91-105. ISSN 1916-9663. Dostupné z: <https://doi.org/10.5539/ach.v8n2p91>. [cit. 2024-01-08].

BAX, Trent. *Bullying and Violence in South Korea From Home to School and Beyond*. Cham: Springer International Publishing, 2016. ISBN 3-319-44612-6. Dostupné z: <https://doi.org/10.1007/978-3-319-44612-7>. [cit. 2024-01-08].

BAX, Trent. *Iljin in the Making: The Life Course of Perpetrators of School Violence in South Korea*. Online. Asian journal of social science. 2019, roč. 47, č. 1, s. 3-32. ISSN 1568-4849. Dostupné z: <https://doi.org/10.1163/15685314-04701002>. [cit. 2024-02-27].

BESAG, Valerie E. *Bullies and Victims in Schools. A Guide to Understanding and Management*. Open University Press, Celtic Court, 1989. ISBN 0-335-09542-9. Dostupné z: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED397166.pdf>. [cit. 2024-02-17].

BIERNBAUM, Mark A. a LOTYCZEWSKI, Bohdan A. *Bullying and School Climate: Associations and Group Differences*. Online. University of Rochester and Children's Institute. 2015. Dostupné z: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED565009.pdf>. [cit. 2024-01-23].

BOKHOVE, Christian; MUIJS, Daniel a DOWNEY, Christopher. *The influence of school climate and achievement on bullying: Comparative evidence from international large-scale assessment data*. Online. Educational research (Windsor). 2022, roč. 64, č. 1, s. 18-40. ISSN 0013-1881. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/00131881.2021.1992294>. [cit. 2024-01-23].

Bullied in Korean High School | THE VOICELESS #26, 2019 [video na Youtube]. Söul: Asian Boss. [cit. 2024-03-06].

CEPIN, Matej; SLANA, Urška; ROGGENBUCK, Beate; EDERT, Valborg; KAPS, Mathias et al. *Joining forces to Combat Cyberbullying in Schools*. Online. 2016. Dostupné z: <https://socialna-akademija.si/joiningforces/>. [cit. 2024-01-15].

CORCORAN, Lucie a McGuckin, Conor. *Collecting Bullying and Cyber Aggression Data with Schools in the Digital Age: Opportunities and Challenges of the Online Approach*. Online. SAGE Research Methods Cases, 2016. ISBN 9781473956575. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.4135/9781473956575>. [cit. 2024-02-17].

DOEHNE, Malte; VON GRUNDHERR, Michael a SCHÄFER, Mechthild. *Peer influence in bullying: The autonomy-enhancing effect of moral competence*. Online. *Aggressive behavior*. 2018, roč. 44, č. 6, s. 591-600. ISSN 0096-140X. Dostupné z: <https://doi.org/10.1002/ab.21784>. [cit. 2024-01-17].

DOU, Yunru; WONGPAKARAN, Tinakon; WONGPAKARAN, Nahathai; O'DONNELL, Ronald; BUNYACHATAKUL, Saifon et al. *Bullying Victimization Moderates the Association between Social Skills and Self-Esteem among Adolescents: A Cross-Sectional Study in International Schools*. Online. *Children (Basel)*. 2022, roč. 9, č. 11, s. 1606. ISSN 2227-9067. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/children9111606>. [cit. 2024-01-21].

DUPPER, David R. *School Bullying: New Perspectives on a Growing Problem*. 9780199859597. New York: Oxford University Press, 2013. ISBN 0199971919. Dostupné z: <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199859597.001.0001>. [cit. 2024-01-15].

ESPELAGE, Dorothy L. a SWEARER, Susan M. *Current Perspectives on Linking School Bullying Research to Effective Prevention Strategies*. In: Miller, Thomas W. *School violence and primary prevention*. New York: Springer, 2008, s. 335–353. ISBN 978-0-387-75660-8. [cit. 2024-03-20].

ESPELAGE, Dorothy L.; RAO, Mrinalini A. a DE LA RUE, Lisa. *Current research on school-based bullying: A social-ecological perspective*. Online. *Journal of Social Distress and Homeless*. 2013, roč. 22, č. 1, s. 7-21. ISSN 1053-0789. Dostupné z: <https://doi.org/10.1179/1053078913Z.0000000002>. [cit. 2024-01-17].

GORDON, Sherri. *5 Consequences Bully-Victims Experience*. Online In: VeryWellFamily, 25. 07. 2022. Dostupné z <https://www.verywellfamily.com/consequences-bully-victims->

experience-460511#:~:text=What%20Is%20a%20Bully-Victim%3F%20Bully-victims%20are%20kids%20who,regain%20a%20sense%20of%20power%20in%20their%20lives. [cit. 2024-01-10].

HANCOCK, Paula. *South Korea teenagers bullied to death*. Online. In: CNN, 26. 7. 2012. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2012/07/25/world/asia/south-korea-school-bully/index.html>. [cit. 2024-02-05].

HANSEN, Tine Bitsch; STEENBERG, Lone Majlund; PALIC, Sabina a ELKLIT, Ask. *A review of psychological factors related to bullying victimization in schools*. Online. *Aggression and violent behavior*. 2012, roč. 17, č. 4, s. 383-387. ISSN 1359-1789. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.avb.2012.03.008>. [cit. 2024-01-22].

CHOI, Boungho a PARK, Soowon. *Bullying Perpetration, Victimization, and Low Self-esteem: Examining Their Relationship Over Time*. Online. *Journal of youth and adolescence*. 2021, roč. 50, č. 4, s. 739-752. ISSN 0047-2891. Dostupné z: <https://doi.org/10.1007/s10964-020-01379-8>. [cit. 2024-01-21].

CHOI, Keunwon. *The social-psychological aspect of bullying in South Korea*. Online. Financial University under the Government of the Russian Federation, 2023. Dostupné z: ResearchGate, https://www.researchgate.net/publication/374542665_The_social-psychological_aspect_of_bullying_in_South_Korea. [cit. 2024-02-24].

JARVIS, Jonathan A.; CORBETT, Allison W.; THORPE, Jared D. a DUFUR, Mikaela J. *Too Much of a Good Thing: Social Capital and Academic Stress in South Korea*. Online. *Social sciences (Basel)*. 2020, roč. 9, č. 11, s. 187. ISSN 2076-0760. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/socsci9110187>. [cit. 2024-02-20].

JIANG, Yi; BONG, Mimi a KIM, Sung-il. *Conformity of Korean adolescents in their perceptions of social relationships and academic motivation*. Online. *Learning and individual differences*. 2015, roč. 40, s. 41-54. ISSN 1041-6080. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2015.04.012>. [cit. 2024-02-24].

KIM, Hayoung; HAN, Yoonsun; SONG, Juyoung a SONG, Tae Min. *Application of social big data to identify trends of school bullying forms in south korea*. Online. *International journal of environmental research and public health*. 2019, roč. 16, č. 14, s. 2596. ISSN 1661-7827. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/ijerph16142596>. [cit. 2024-01-15].

KIM, Seung-gon; YUN, Ilhong a KIM, Jae-hong. *Associations Between Body Weight and Bullying Among South Korean Adolescents*. Online. The Journal of early adolescence. 2016, roč. 36, č. 4, s. 551-574. ISSN 0272-4316. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/0272431615577204>. [cit. 2024-02-25].

KOKKINOS, Constantinos M. a KIPRITSI, Eirini. *The relationship between bullying, victimization, trait emotional intelligence, self-efficacy and empathy among preadolescents*. Online. Social psychology of education. 2012, roč. 15, č. 1, s. 41-58. ISSN 1381-2890. Dostupné z: <https://doi.org/10.1007/s11218-011-9168-9>. [cit. 2024-01-22].

KOLHOFF, Dylan; MELGAR, Edgar; O'CONNOR, Carolyn; TANG, Nancy a THORESON, Ryan. *"I thought of myself as defective": neglecting the rights of LGBT youth in South Korean schools*. Online. Human Rights Watch, 2021. ISBN 978-1-62313-933-9. [cit. 2024-03-06].

KOO, Hyojin. *The Nature of Bullying in South Korean Schools*. Londýn, 2005. Disertační práce. Goldsmiths College, University of London. Department of Psychology. Dostupné z: Research Online, <https://doi.org/10.25602/GOLD.00028535>. [cit. 2024-01-01].

KWAK, Keumjoo. *Intervention programs in South Korea*. In: School Bullying in Different Cultures. Cambridge University Press, 2016, s. 350-364. ISBN 9781107031890. Dostupné z: <https://doi.org/10.1017/CBO9781139410878.020>. [cit. 2024-03-18].

LEE, Min-ah; SHIN, Cholkyun a KANG, Jeong-han. *How the Popularity of Bullies Influences the Self-Esteem of Their Classmates: A Study of First-Year Middle School Students in South Korea*. Online. Journal of interpersonal violence. 2021, roč. 36, č. 19-20, s. 9535-9556. ISSN 0886-2605. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/0886260519870164>. [cit. 2024-03-03].

LEE, Seung-ha. *Bullying-like Behaviours in South Korea: Terms used, Origins in Early Childhood, and Links to Moral Reasoning*. Londýn, 2012. Disertační práce. Goldsmiths College, University of London. Psychology Department. Dostupné z: Research Online, <https://research.gold.ac.uk/id/eprint/6440/>. [cit. 2024-01-01].

LEE, So-young. *School Anti-bullying Policies in Korea: Development and Limitations*. Online. Korean Journal of Converging Humanitie. 2016, roč. 4, č. 2, s. 25-43. ISSN 2288-7512. Dostupné z: <https://doi.org/10.14729/converging.k.2016.4.2.25>. [cit. 2024-04-12].

LEREYA, Suzet Tanya; SAMARA, Muthanna a WOLKE, Dieter. *Parenting behavior and the risk of becoming a victim and a bully/victim: A meta-analysis study*. Online. *Child abuse & neglect*. 2013, roč. 37, č. 12, s. 1091-1108. ISSN 0145-2134. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2013.03.001>. [cit. 2024-01-17].

MANI, Deepti a TRINES, Stefan. *Education in South Korea*. Online. In: Wenr Wes, 16.10.2018. Dostupné z: <https://wenr.wes.org/2018/10/education-in-south-korea>. [cit. 2024-01-07].

MARTÍNEZ, Jacinto; RODRÍGUEZ-HIDALGO, Antonio J. a ZYCH, Izabela. *Bullying and Cyberbullying in Adolescents from Disadvantaged Areas: Validation of Questionnaires; Prevalence Rates; and Relationship to Self-Esteem, Empathy and Social Skills*. Online. *International journal of environmental research and public health*. 2020, roč. 17, č. 17, s. 6199. ISSN 1660-4601. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/ijerph17176199>. [cit. 2024-01-22].

MAUNDER, Rachel E. a CRAFTER, Sarah. *School bullying from a sociocultural perspective*. Online. *Aggression and violent behavior*. 2018, roč. 38, s. 13-20. ISSN 1359-1789. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.avb.2017.10.010>. [cit. 2024-01-17].

MIN, Seong-jae. *Obsessed with looks*. Online. In: TheKoreaTimes, 11.12.2023. Dostupné z: https://www.koreatimes.co.kr/www/opinion/2024/03/137_364724.html. [cit. 2024-03-02].

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, KOREJSKÁ REPUBLIKA. *Korean Education System*. Online. 2023. Dostupné z: <https://english.moe.go.kr/sub/infoRenewal.do?m=0301&page=0301&s=english>. [cit. 2024-01-07].

OECD. *Education Policy Outlook 2021*. Paris: Organization for Economic Cooperation & Development, 2022. ISBN 92-64-95904-1. Dostupné z: https://www.oecd-ilibrary.org/education/education-policy-outlook-2021_75e40a16-en. [cit. 2024-01-07].

OLWEUS, Dan. *Annotation: bullying at school, basic facts and effects of a school based intervention program*. Online. *Journal of child psychology and psychiatry*. 1994, roč. 35, č. 7, s. 1171. ISSN 0021-9630. Dostupné z: <https://doi.org/10.1111/j.1469-7610.1994.tb01229.x>. [cit. 2024-01-07].

OLWEUS, Dan. *Bullying at school: what we know and what we can do*. Malden: Blackwell, 1993. ISBN 0-631-19241-7. [cit. 2024-01-17].

PACER'S NATIONAL BULLYING PREVENTION CENTER. *What Parents Should Know About Bullying*. Online. In: PACER's National Bullying Prevention Center. Dostupné z: <https://www.pacer.org/bullying/parents/definition-impact-roles.asp>. [cit. 2024-01-15].

PETERSON, Lainie. *What Is a Bully Victim*. In: Wisegeek, 31.12. 2023. Dostupné z: <https://www.wisegeek.com/what-is-a-bully-victim.htm> [cit. 2024-01-10].

RIVARA, Frederick P. a MENESTREL, Suzanne le. *Preventing bullying through science, policy, and practice*. Washington, DC: National Academies Press, 2016. ISBN 0-309-44070-X. [cit. 2024-03-20].

ROSEN, Lisa H.; SCOTT, Shannon R. a KIM, Samuel Y. *Bullies, victims, and bystanders: understanding child and adult participant vantage points*. Cham, Switzerland: Palgrave Macmillan, 2020. ISBN 3-030-52939-8. Dostupné z: <https://doi.org/10.1007/978-3-030-52939-0>. [cit. 2024-01-09].

SAFIRE, William. *The Way We Live Now: 8-27-00: On Language; Lookism*. In: The New York Times Magazine, 27.8.2000. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2000/08/27/magazine/the-way-we-live-now-8-27-00-on-language-lookism.html>. [cit. 2024-04-16].

SALMIVALLI, Christina; LAGERSPETZ, Kirsti; BJÖRKQVIST, Kaj; ÖSTERMAN, Karin a KAUKIAINEN, Ari. *Bullying as a group process: Participant roles and their relations to social status within the group*. Online. *Aggressive behavior*. 1996, roč. 22, č. 1, s. 1-15. ISSN 0096-140X. Dostupné z: [https://doi.org/10.1002/\(SICI\)1098-2337\(1996\)22:1<1::AID-AB1>3.0.CO;2-T](https://doi.org/10.1002/(SICI)1098-2337(1996)22:1<1::AID-AB1>3.0.CO;2-T). [cit. 2024-01-14].

SEO, Hye-jin; JUNG, Young-eun; KIM, Moon-doo a BAHK, Won-myong. *Factors associated with bullying victimization among Korean adolescents*. Online. *Neuropsychiatric disease and treatment*. 2017, roč. 13, s. 2429-2435. ISSN 1178-2021. Dostupné z: <https://doi.org/10.2147/NDT.S140535>. [cit. 2024-02-21].

SIDDIQUE, Bakhtawar; KHAN, Waleed; RAUF, Umara. *Bullying behavior and human health: factors and causes*. Online. PalArch's Journal of Archaeology of Egypt / Egyptology. 2023, roč. 20, č.2, s. 860-881. ISSN 1567-214x. Dostupné z: <https://archives.palarch.nl/index.php/jae/article/download/11864/10463/23468>. [cit. 2024-01-23].

STOPBULLYING. *Bystanders to Bullying*. Online. In: stopbullying.gov, 2018. Dostupné z: <https://www.stopbullying.gov/prevention/bystanders-to-bullying>. [cit. 2024-01-13].

SWEARER, Susan M a HYMEL, Shelley. *Understanding the Psychology of Bullying*. Online. The American psychologist. 2015, roč. 70, č. 4, s. 344-353. ISBN 9781433821011. ISSN 0003-066X. Dostupné z: <https://doi.org/10.1037/a0038929>. [cit. 2024-01-17].

THE AMERICAN FEDERATION OF TEACHERS (AFT). *Identifying Bullies & Victims*. Online. In: The American Federation of Teachers. Dostupné z: <https://www.aft.org/identifying-bullies-victims>. [cit. 2024-01-07].

The Blue Tree Foundation. *2019 Annual Report*. Online. 2019. Dostupné z: https://issuu.com/btf0098/docs/2019_____ver.5_____. [cit. 2024-02-02].

The bullying crisis sweeping across South Korean schools, 2023 [video na Youtube]. Dauhá: Al Jazeera English. [cit. 2024-02-05].

THORNBERG, Robert; WEGMANN, Bertil; WÄNSTRÖM, Linda; BJERELD, Ylva a HONG, Jun Sung. *Associations between Student-Teacher Relationship Quality, Class Climate, and Bullying Roles: A Bayesian Multilevel Multinomial Logit Analysis*. Online. Victims & offenders. 2022, roč. 17, č. 8, s. 1196-1223. ISSN 1556-4886. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/15564886.2022.2051107>. [cit. 2024-01-24].

UNESCO. *New data reveal that one out of three teens is bullied worldwide*. Online. In: UNESCO, 20. 04. 2023. Dostupné z: <https://www.unesco.org/en/articles/new-data-reveal-one-out-three-teens-bullied-worldwide>. [cit. 2024-03-18].

UNICEF. *Behind the numbers: Ending school violence and bullying*. The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, 2019. ISBN 978-92-3-XXXXXX-X. Dostupné z: <https://doi.org/10.54675/TRVR4270>. [cit. 2024-03-18].

YANG, Seung Ae a KIM, Dong Hee. *Factors associated with bystander behaviors of Korean youth in school bullying situations A cross-sectional study*. Online. Medicine (Baltimore). 2017, roč. 96, č. 32, s. e7757-e7757. ISSN 0025-7974. Dostupné z: <https://doi.org/10.1097/MD.0000000000007757>. [cit. 2024-02-24].

YIM, Seung-hye. *Student bullied over game commits suicide*. Online. In: Korea JoongAng Daily, 25.12.2011. Dostupné z: <https://koreajoongangdaily.joins.com/2011/12/25/socialAffairs/Student-bullied-over-game-commits-suicide/2946117.html>. [cit. 2024-02-02].

Zdroje v korejském jazyce

BAEK, Ji-eun. *Käin simnidžok join, hwangjǒngdžök joini čiptan ttadollime mičchinŭn jǒnghjang (The effects of individual psychological factors and environmental factors on bullying among early adolescents)*. Online. The Journal of Play Therapy. 2015, roč. 19, č. 2, s.1-16. ISSN 1226-7678. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002020215>. [cit. 2024-03-05].

ČCHATKKI SÜUN SÄNGHWAL PÖMNJÖNG ČONGBO. *Hakkjo pchongnjök täčchäk simüi üwǒnhö sǒlčchi mit unjǒng ttüt (Zřízení a fungování výboru pro kontrolu školního násilí)*. Online. In: Čchatkki süun sänghwal pömnjǒng čongbo. Dostupné z: https://easylaw.go.kr/CSP/CnpClsMain.laf?popMenu=ov&csmSeq=1408&ccfNo=4&cciNo=2&cnpClsNo=1&menuType=cnpcls&search_put=. [cit. 2024-03-31].

ČÖLLABOKDO KJOJUKČCHÖNG. *Hakpchoge täčchöhanŭn sülgiroun hakkjo sänghwal (Chytré školství jako reakce na šikanu)*. Online. In: Čingjǒng jödža čunghakkjo, 16.11.2023. Dostupné z: <https://school.jbedu.kr/jingyeong-m/M010301/view/5738018?>. [cit. 2024-04-16].

ČÖNG, Čejǒng. „*Hakkjo pchongnjök jebang mit täčchäge kwanhan pömnjul*“ *kädžǒngüi üüüwa kwadže (Význam a výzvy revize zákona o prevenci a opatřeních proti násilí ve školách)*. Online. Kjojuk čöngčchäk pchorǒm. 2019. ISSN 1739-4325. Dostupné z: <https://edpolicy.kedi.re.kr/frt/boardView.do?strCurMenuId=65&pageIndex=1&pageCondition=10&nTbBoardArticleSeq=824498>. [cit. 2024-03-27].

HAKKJO PCHONGNJÖK JEBANG KJOJUK ČIWÖN SENTCHÖ (NYPI). *Öullim kibon pchürogüräm (Základní program Öullim)*. Online. In: Hakkjo pchongnjök jebang kjojuk čiwön sentchö. Dostupné z: <https://www.stopbullying.re.kr/board?menuId=MENU00354&siteId=SITE00002#n>. [cit. 2024-04-01].

HAKKJO PCHONGNJÖK JEBANG KJOJUK ČIWÖN SENTCHÖ (NYPI). *Öullim pchürogüräm sogä (Představení programu Öullim)*. Online. In: Hakkjo pchongnjök jebang kjojuk čiwön sentchö. Dostupné z: <https://www.stopbullying.re.kr/board?menuId=MENU00345&siteId=SITE00002>. [cit. 2024-03-31].

HAN, Seung-hee a BAIK, Jee-sook. *Hakkjo haüi čchegje joini čchöngsonjönüi hakkjo pchongnjök kjönghömgwa hakkjo pchongnjök tchädoe mičchinün jöngghjan (Effects of School System Factors on School Violence Experience and School Violence Attitude)*. Online. Youth facilities and environment. 2015, roč. 13, č. 4, s. 11-22. ISSN 1738-0170. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002052842>. [cit. 2024-03-08].

HANGUK ČCHÖNGSONJÖN ČÖNGDŽÄK JÖNGUWÖN (NYPI). *Hakkjo munhwa čchägim kujak kaidübuk (Průvodce kodexem odpovědnosti za školní kulturu)*. Online. 2024. Dostupné z: https://www.gne.go.kr/upload_data/board_data/workroom/170968801586587.pdf. [cit. 2024-04-03].

Hong, Seokhan. *Hakkjo pchongnjök jebang mit täčchäge kwanhan pömnjurüi mundžedžömgwa käsön pangan (The Problems and Improvement of School Violence Prevention Act)*. Online. Wöngwang pöpchak. 2016, roč. 32, č.1, s. 7-33. ISSN 1598-429X. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002093749>. [cit. 2024-03-25].

CHUNG, Haeun a CHUNG, Jongseri. *Čchöngsonjön hakkjo pchongnjök pchihäüi ühöm join (Risk Factors of Adolescents' Victimization by School Violence)*. Online. Čchöngsonjön pokči jöngu. 2012, roč.14, č.1, s. 195-212. ISSN 1229-4705. Dostupné z:

<https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART001645150>. [cit. 2024-03-05].

I, Pongdžu a IM, Sehüi. *Adongüi čugö sangtchäwa adong paltal (Housing and child development)*. Online. Pogön pokči pchoröm. 2008, roč. 145, s. 43-50. ISSN 1226-3648. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.23062/2008.11.5> [cit. 2024-02-21].

KIM, Hanseo a KIM, Jungsub. *Hakkjo pchongnjök jebang kjojuk öullim pchorogürämüi hjogwa punsök (An Analysis of the Effectiveness of School Violence Prevention Education Program)*. Online. Journal of cognitive Enhancement and Intervention. 2023, roč.14, č.1, s. 87-104. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002943406>. [cit. 2024-03-31].

KIM, Jin-suk a MOON, Hyun-ju. *Hagöp sŭtchüresŭ, hakkjo punügi, kadžok üisa sotchonggwa hakkjo pchongnjök pchi, kahäwaüi kwankjeesö hakkjo pchongnjök puranüi mäghjogwa (The Effects of Academic Stress, School Atmosphere, Family Communication on School Violence in Adolescence: Mediating Effects of Fear of School Violence)*. Online. Youth Facilities and Environment. 2016, roč. 14, č. 2, s. 95-108. ISSN 1738-0170. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002111487>. [cit. 2024-02-20].

KIM, Kyongjib. *Čhogi čchöngsonjönüi ttorä pchongnjöge jönghjange mičchinün join: hakkjo hwangjönggwa hakkurül čungsimüro (Influencing Factors of Bullying of Early Youths : Based on School Climate and District)*. Online. Studies on Korean Youth. 2005, roč.16, č.1, s. 421-448. ISSN 1225-6366. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART001170221>. [cit. 2024-03-07].

KIM, Moo Suk. *Hakkjo pchongnjök jebang „Öullim pchürogüräm“i čunghaksängüi hakkjo pchongnjök insikgwa täčchö mit tchädo bjönhwaie mičchinün hjogwa (The Effect of ‘Eoullim Program’ on the Middle School Students Perception of School Violence and Response and Attitude Change)*. Söul, 2019. Magisterská práce. Kookmin University. Dostupné z: <https://dl.nanet.go.kr/SearchDetailView.do?cn=KDMT1202008445>. [cit. 2024-03-31].

KJÖNGSANGNAMDO KJOJUKČCHÖNG. *2021 Wee pchürodžektchü saöp čchudžin kjehök (Obchodní plán Wee projektu pro rok 2021)*. Online. 2021. Dostupné z: https://www.gne.go.kr/upload_data/board_data/character3/164186106281896.pdf. [cit. 2024-04-11].

KOREJSKÁ REPUBLIKA. *Hakkjo pchongnjök jebang mit täčhäge kwanhan pömnjul (Act on the Prevention and Countermeasures against Violence in Schools)*. In: Ministerstvo školství, 2024, číslo 19942. Dostupné z: <https://www.law.go.kr/%EB%B2%95%EB%A0%B9%ED%95%99%EA%B5%90%ED%8F%AD%EB%A0%A5%EC%98%88%EB%B0%A9%EB%B0%8F%EB%8C%80%EC%B1%85%EC%97%90%EA%B4%80%ED%95%9C%EB%B2%95%EB%A5%A0>. [cit. 2024-03-19].

KOREJSKÁ REPUBLIKA. *Ü(Wee) pchürodžektchü saöp kwalli-unjönge kwanhan kjudžöng (Řízení podniku Wee projekt-provozní předpisy)*. In: Ministerstvo školství, 2020, číslo 328. Dostupné z: <https://www.law.go.kr/admRulLsInfoP.do?chrClsCd=&admRulSeq=2100000187111>. [cit. 2024-04-09].

KUNGMU ČCHONGNISIL. *Hakkjo pchongnjök kündžöl čonghap täčchäk, 2012 (Komplexní plán k vymýcení školního násilí, 2012)*. Online. 2012. Dostupné z: <http://history.moe.go.kr/items/show/3475>. [cit. 2024-03-27].

KWAK, Do-jöng. *Jöhaksäng öňö pchongnjök ömoe čipčung (Verbální násilí studentek se zaměřuje na vzhled)*. Online. In: Tonga Ilbo, 17.1.2014. Dostupné z: <https://www.donga.com/news/Society/article/all/20140117/60222333/1>. [cit. 2024-03-02].

KWAK, Keumjoo. *Hangugüi wangttawa jebang pchürogüräm. (Korean Wang-ta: Characteristics and Prevention Program)*. Online. Korean Journal of Psychological and Social Issues. 2008, roč. 14, č. 1, s. 255-271. ISSN 1229-0661. Dostupné z: <https://kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART001223720>. [cit. 2024-01-07].

KYCI JÖNSUWÖN. *Čijökpjöl hakkjo pchongnjök (Násilí ve školách podle regionů)*. Online. 2020. In: KYCI jönsuwön. Dostupné z: <https://edu.kyci.or.kr/platform/contents/shlVien01.asp>. [cit. 2024-02-16].

LEE, Joo Youn; JAE, Young Chung; PARK, Juhyoung; JOO, Hyun Jun a JUNG, Sung Soo. *Hakkjo pchongnjök jebang kjojuk mit čchirjo kigwanürosö wee sentchö unjöong siltchä punsök (Operation condition analysis of 'Wee center' as an institute for educating and treating bullies and victims)*. Online. The Journal of Educational Administration. 2013, roč.31, č.2, s. 67-89. ISSN 1226-8755. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART001791210>. [cit. 2024-04-10].

LEE, Seung-Hyun; KIM, Min-Kyu; SEO, Min-Su. *Hakkjo pchongnjök kahä haksäng čočchiü silhjosöng hwakbo pangin (Countermeasures to Ensure the Effectiveness of the Measures on Aggressor Students in School Violence)*. Online. Söul: Korean Insitute of Criminology and Justice, 2023. ISBN 979-11-91565-88-1 93360. [cit. 2024-03-27].

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, KOREJSKÁ REPUBLIKA a The Institute of School Violence Prevention. *Hakkjo pchongnjök saančchöri kaidübuk (Příručka pro řešení školního násilí v roce 2024)*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.moe.go.kr/boardCnts/viewRenew.do?boardID=316&lev=0&statusYN=W&s=moe&m=0302&opType=N&boardSeq=98297>. [cit. 2024-03-30].

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, KOREJSKÁ REPUBLIKA. *2020njön hakkjo pchongnjök siltchä čosa kjölkwa palpchjo (Výsledky průzkumu o násilí ve školách v roce 2020)*. Online. 2021. Dostupné z: <https://www.moe.go.kr/boardCnts/viewRenew.do?boardID=294&lev=0&statusYN=W&s=moe&m=020402&opType=N&boardSeq=83315>. [cit. 2024-02-17].

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, KOREJSKÁ REPUBLIKA. *2023njön 1čcha hakkjo pchongnjök siltchä čosa kjölkwa palpchjo (Výsledky prvního průzkumu o násilí ve školách v roce 2023 zveřejněny)*. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.moe.go.kr/boardCnts/viewRenew.do?boardID=294&lev=0&statusYN=W&s=moe&m=020402&opType=N&boardSeq=97458>. [cit. 2024-02-03].

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, KOREJSKÁ REPUBLIKA. *Če4čcha hakkjo pchongnjök jebang mit täčchäk kibon kjehök (Čtvrtý základní plán prevence a opatření proti násilí na školách)*. Online. 2020. Dostupné z: <https://www.moe.go.kr/boardCnts/viewRenew.do?boardID=316&lev=0&statusYN=W&s=moe&m=0302&opType=N&boardSeq=83086>. [cit. 2024-03-27].

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, KOREJSKÁ REPUBLIKA. *Hakkjo pchongnjök čöndam čosagwan sinsölhago hakkjo čöndam kjöngčchalgwan 105mjöng čüngwön hakkjo kjosa, aksöng minwönsö pösöna „kjojug“e jöngnjang čipčung (Zřízení vyšetřovatelů specializujících se na školní násilí a navýšení počtu školních policistů o 105 osob, aby se školy a učitelé mohli osvobodit od škodlivých stížností a soustředit se na vzdělávání)*. Online. 2023. Dostupné z: <https://if-blog.tistory.com/14685>. [cit. 2024-04-12].

PARK, Jong Hyo. *Ttorä körophime jöngghjangül mičchinün haksäng mit hakkjo tchüksöng tchamsäk: BMIwa hakkjo kongsi čipchjo čungsimüro (Exploration of Student and School Factors Influencing on Bullying Victimization)*. Online. Asian Journal of Education. 2013, roč. 14, č. 1, s. 69-95. ISSN 1229-9448. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART001753962>. [cit. 2024-02-25].

PARK, Sun-woo; OH, In-soo; LEE, Seung-yeon a JEONG, Ji-yeon. *Kwangjedžok čiptan pchongnjök siltchä mit jöngghjang joine kwanhan čildžok jöngu (A Qualitative Study on the Actual Conditions and Influencing Factors of Relational Group Bullying)*. Online. CNU Journal of Educational Studies. 2022, roč. 43, č. 2, s. 29-64. ISSN 1738-9429. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002845085>. [cit. 2024-03-03].

PCHURŮN KCHOKKIRI. *Pchurün čingudül (Modří přátelé)*. Online. In: Pchurün kchokkiri. Dostupné z: <https://www.bepuco.or.kr/pages/blueElephant/friends>. [cit. 2024-04-13].

PCHURŮN NAMU ČÄDAN. *Čchadžakanün jebang kjojuk (Návštěva preventivní výchovy)*. Online. In: Pchurün namu čädan. Dostupné z: https://www.edujikim.com/prevent/prevent_intro.asp. [cit. 2024-03-30].

PCHURŮN NAMU ČÄDAN. *Sangdam, saöp (Poradenství, služby)*. Online. In: Pchurün namu čädan. Dostupné z: <https://btf.or.kr/business/bus01.asp?scrID=0000000108&pageNum=3&subNum=1&ssubNum=1>. [cit. 2024-04-02].

SAMSUNG. *Kchämpein sogä (Představení kampaně)*. Online. In: Samsung. Dostupné z: <https://www.samsungsem.com/kr/bepuco/campaign.do>. [cit. 2024-04-013].

TÄHAN MINGUK KJÖNGČCHALČCHÖNG. *Hakkjo pchongnjök idže kŭman! „117 hakkjo pchongnjök singo sentchŏ“ pangmungi (Zastavte šikanu! "Navštěva tíšňové linky školního násilí 117 ")*. Online. In: Tähan Minguk Kjöngčchalčchöng. Dostupné z: <https://blog.naver.com/polinlove2/221030613084>. [cit. 2024-04-02].

Ü(WEE) PCHŮRODŽEKTCHŮ. *Saöp jŏnhjök (Historie organizace)*. Online. In: Ü(Wee) Pchŭrodžektchŭ. Dostupné z: https://www.wee.go.kr/home/cms/cmsCont.do?cntnts_sn=21. [cit. 2024-04-09].

Wanggta. In: *Hangugŏ kičcho sadžŏn* [online]. Kungnip kugŏwŏn. Dostupné z: https://krdict.korean.go.kr/kor/dicMarinerSearch/search?nationCode=&ParaWordNo=&mainSearchWord=%EC%99%95%EB%94%B0&_csrf=b04c3ef8-ce21-4ffe-b6ee-56922a80068d#plus. [cit. 2024-01-17].

Zdroje v českém jazyce

BENDL, Stanislav. *Prevence a řešení šikany ve škole*. Praha: ISV nakladatelství, 2003. ISBN 80-86642-08-9. [cit. 2024-03-19].

Seznam zkratek

BTF	<i>Pchurŭn namu čädan</i> (The Blue Tree Foundation, Nadace Modrý strom)
CSAT	College Scholastic Ability Test (Test akademických schopností pro vysoké školy)
MŠ	<i>Kjojukbu</i> (Ministerstvo školství)
OECD	Organization for Economic Co-operation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a obchod)

Пřílohy

Пříloha 1: Webtoon, který je využíván v rámci vzdělávacího programu prevence školního násilí.¹⁹⁹

¹⁹⁹ ЧӨЛЛАБОКДО КЖОЖУКЧӨНГ. *Hakpchohe tächchöhanün sülgiroun hakkjo sänghwal* (Chytré školství jako reakce na šikanu). Online. In: Čingjöng jödža čunghakkjo, 16.11.2023. Dostupné z: <https://school.jbedu.kr/jingyeong-m/M010301/view/5738018?>